SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Kan internationellt arbete marknadsföra veterinärkåren?

BILDEN AV VAD EN VETERINÄR sysslar med är sannolikt ganska enhetlig bland allmänheten. Utan någon ambition att vara vetenskaplig vågar jag påstå att de flesta tillfrågade skulle beskriva bilden av ”djurläkaren”. Den rollen har också beskrivits i olika program både i svensk och i internationell television.

Övriga sektorer av det breda veterinära arbetsområdet uppmärksammas inte på samma påtagliga sätt utom när larm av olika slag dyker upp i media och människors hälsa upplevs hotad. Inte ens vi själva inom veterinärkåren tänker i allmänhet på den starka koppling som finns mellan människors och djurs hälsa. Det finns uppskattningar att cirka 75 procent av de nya sjukdomar som påverkat människor under de senaste tio åren orsakats av patogener som härstammar från djur eller från produkter från djurriket. Det handlar om ett brett spektrum ända från livsmedelsburna smittor, klassiska sjukdomar som tuberkulos och till sjukdomar som aviär influensa. Historiskt har veterinärkåren bidragit till att effektivt bekämpa djursjukdomar och zoonoser.

Även läkarkåren har på sitt håll bidragit till kopplingar mellan våra två discipliner. Redan 1796 upptäckte den engelske läkaren Edward Jenner att inokulation med kokoppsvirus gav immunitet mot smittkoppor. Professor Calvin Schwabe som anses vara grundaren av veterinär epidemiologi myntade på 1960-talet uttrycket ”One Medicine”. Avsikten var att få humanmedicin och veterinärmedicin att tillsammans bekämpa zoonotiska sjukdomar.

Den europeiska veterinärfederationen (FVE) har som mål bland annat att finna vägar att stärka veterinärkårens ställning i samhället. Internationellt förekommer trender som mer eller mindre påtagligt hotar veterinärens roll i samhället. FVE arbetar med påverkan på den europeiska lagstiftningen men också med påverkan på politiker. Nyligen inbjöds därför ett antal EU-parlamentariker till en information om organisationen, om veterinärkårens bidrag till djurs och människors hälsa.

FVEs president, Walter Winding, myntade uttrycket ”One Health” för att beskriva att djurs och människors hälsa är nära sammankopplade. Uttrycket står också för att veterinärer behöver samarbeta på alla plan, både inåt och utåt. Det gäller samarbete mellan kolleger nationellt och internationellt men också samarbete med humanmedicin och miljömedicin.

Vad har det med marknadsföring av veterinärkåren att göra? Många undrar säkert om förbundets internationella arbete är meningsfullt och vad FVE egentligen gör. Ett av FVEs långsiktiga mål är att marknadsföra veterinärkåren genom att på olika sätt betona de viktiga insatser kåren gör för Public Health. Men det räcker inte att vi själva konstaterar att vi är bra. Det är också viktigt att öppna för ökat samarbete med humanmedicinen eftersom vi i många fall har viktiga beröringspunkter. FVE har tagit ett stort steg framåt i detta viktiga arbete.

Så vad ska vi göra i Sverige? Jo, vi ska fortsätta att satsa på det internationella arbetet och dra nytta av det även på hemmaplan.

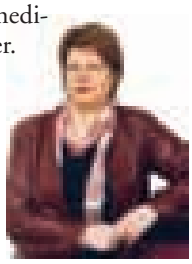

MARGARETA WIDELL
ledamot av förbundsstyrelsen

innehåll

ledare av M Widell

Kan internationellt arbete marknadsföra veterinärkåren? 3

reportage av S Fredriksson

"Vi vill inte leva med PRRS i Skåne" Stenhårt jobb stoppade smittan 6

vetenskap – granskad artikel

Antibiotikaförsäljning för hund och katt i Sverige under 2006 av L Pettersson 11

månadens epiztel 17

vilken är din diagnos?

– EKG 19
– Svar 46

allmänt

Hur blir man en modern kopraktiker? av T Svensson och J Waldner 21

Nya utmaningar för veterinärt folkhälsoarbete av I Vågsholm och M Engel 25

NKVet diskuterade djurskydd på jubileumssymposium av J Beck-Friis 28

Kick-off för Jordbruksverkets djurskyddsverksamhet av J Beck-Friis 33

Banveterinärmöte i nygammal regi av B Sandgren 36

Fattigdomsbekämpning, handel och smittsamma djursjukdomar av C Arosenius 39

50-årsjubileum för 1957 års vet stud av S Reiland 41

disputationer

Mjuka golv bättre för kor i lösdrift 43

Försöksdjur behöver stora ytor 44

noterat

- Felaktig användning kan göra Tamiflu verkningslös 18
- Genetiska fynd kan minska hundsjukdomar 38
- Klart vilka djurläkemedel som blir receptbelagda 42
- SACO 60 år 42
- Trikiner funna i vildsvin 46
- Nobelpris till försöksdjursforskare 60
- Nya digitala kartor ska hindra djursmitta 60

bokanmälan 48

läkemedel 48

läkemedelsmonografi 52

kongresser & kurser 55

kåseri

Stutisminnen av R Krokfors Wretemark 61

Ultraljud

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

”Vi vill inte leva med PRRS i Skåne”

Stenhårt jobb stoppade smittan

Inte detta också… beskedet om att man funnit PRRS-smittade grisar i Skåne var tungt.

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

”**DET MÅSTE VARA FEL…** inte det här också.” Michael Stampe, svinhälsoveterinär i Kristianstad, berättar om reaktionen när det uppdagades att PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) drabbat Skåne. Ett par semesterveckor fattigare och ett diskbråck rikare kan Michael konstatera att kontrollprogrammet fungerade och att man nu tre månader senare verkar kunna andas ut. Inga nya fall har upptäckts.

– **DET BLEV EN OERHÖRT INTENSIV** period av provtagningar efter det första positiva provet, berättar Michael. Smittan upptäcktes tack vare de årliga rutinkontrollerna. Jag fick besked av min kollega på Österlen, Erik Nörregård, att de hade en positiv gård, men inte vilken. Provet skulle kontrolleras och bekräftas.

– Vi har arbetat hårt de senaste tre åren med att försöka stoppa spridningen av PMWS (Postweaning Multisystemic Wasting Syndrome) utan att lyckas och en framtid med PRRS ovanpå detta kändes både dramatiskt och tungt. Producenterna behöver helt enkelt inte ytterligare belastning, säger Michael.

DET FÖRSTA PROVET var inte fel, det konstaterades att gården på Österlen var smittad. Det handlade om ett par hundra suggor. Gården är en så kallad multisite med flera produktionsenheter tillhörande samma lantbrukare, men geografiskt avskild från resten av produktionen som inte var drabbad och kunde räddas.

– Erik Nörregård startade provtagning på eget initiativ med en gång och fick hjälp av sin dotter, Rebecka. Men mobiliseringen från Jordbruksverket gick snabbt. Alla tänkbara resurser sattes in och vårt kontor här i

Kristianstad blev högkvarter. Det är väldigt praktiskt att vara just här; Svenska Djurhälsovården delar lokal med Distriktsveterinärerna och dessutom disponerar Håkan Henriksson, chef för distriktsveterinäravdelningen på Jordbruksverket, ett kontorsrum för distansarbete här. Grannhuset inhyser Analycen där obduktioner görs, berättar Michael.

– Vår roll inom Svenska Djurhälsovården blev både att vara provtagare och ”konsulter”. Vi känner alla lantbrukare som har svin och vi kan våra gårdar. Beskedet om att det misstänkta provet verkligen rörde sig om PRRS kom en torsdag, den 5 juli. Redan på fredagen hade Nörregårds hunnit ta prover på tio gårdar innan den stora offensiven sattes in.

En grupp bestående av länsveterinären Lennart Sjöland, Håkan Henriksson och djurhälsoveterinärerna i Skåne gick igenom alla gårdar och fick fram en lista med svinbesättningar inom tre kilometers avstånd från den smittade gården, fem kilometer och så vidare. Jordbruksverket och Svenska Djurhälsovården trummade ihop folk – naturligtvis inträffar sådant här alltid mitt i värsta semesterperioden – från hela Skåne och Analycen ställde upp med lokaler. På måndagen började den massiva insatsen.

Svenska Djurhälsovården kontrollerar årligen alla livdjursbesättningar och 40 bruksbesättningar för PRRS. För att få en bild av hur allvarligt läget var togs det nu mängder av prover på tre slakterier och ute på besättningarna. Under de första veckorna gjordes provtagning på alla svinbesättningar inom tre km från den ”första” gården.

– Det överraskande var att inte någon djurägare hade märkt av några direkta symtom. Att reproduktionen varit lite sämre än vanligt var väntat. Dåliga år gällande halm- och foderkvalitet har varit en naturlig förklaring till sämre resultat, kommenterar Michael.

– När det uppstår en sådan här situation måste man besluta om sjukdomen ska bekämpas eller om det är något som vi kommer att få leva med i framtiden. Vi från Svenska Djurhälsovårdens sida ville absolut bekämpa. Vi har täta kontakter med våra danska kolleger och där vaccinerar man. Det har inte alls varit lyckat i alla avseenden utan man har fått nya virusstammar istället. Att vaccinera var inte något tilltalande alternativ. PRRS är ingen okänd sjukdom, lantbrukarna vet vad det handlar om och alla inom näringen är nog ense om att vi tillsammans måste anstränga oss för att hålla Sverige fritt.

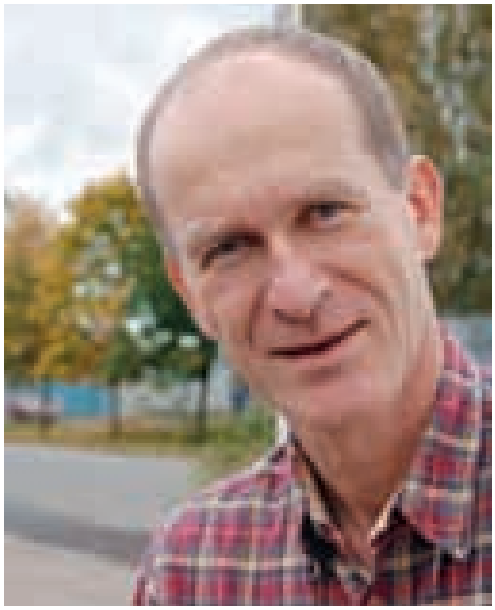

Michael Stampe lämnade jobbet som jägmästare och blev veterinär. Sedan 1991 arbetar han med svinhälsa.

Hur kom smittan till Sverige?

– Det är det ingen som vet. Smittspårning är rena detektivarbetet och det har naturligtvis spekulerats en hel del. Trots en oerhört noggrann kartläggning av kontakter har vi inte lyckats hitta källan och det är knappast troligt att vi kommer att göra det heller.

– Det finns möjliga förklaringar till hur smittan spridits lokalt mellan gårdarna på

Michael Stampe kan sina gårdar. Här besöker han Håstad Gris AB utanför Kristianstad som är en av de allra största producenterna i trakten. Ann Färdig arbetar med reproduktionen och hon är oerhört lättad över att gården klarat sig från PRRS-smitta.

"Det går inte att sitta på huk och ta prover utan man står böjd som fällkniv."

Österlen och lokalt mellan gårdarna i nordvästra Skåne men inte mellan dessa två områden, berättar Michael.

DÅLIGT RENGJORDA TRANSPORTER från utlandet har varit en misstanke, men i tidningen "Svinhälsonytt" skriver Svenska Djurhälsovårdens vd Jan Åke Robertsson i en artikel att de ansvariga för transporterna garanterar att smittskyddet är ok. En annan teori som presenterats i media går ut på att smittan skulle ha kommit via luften från en förbipasserande dansk transport. Michael tror inte på den teorin.

Även om molnen nu skingrats efter det tunga beskedet att PRRS-smittan nått Skåne, blir Michael ständigt påmind om den intensiva provtagningen. Han fick diskbråck.

KONSTIGT NOG var det annars inte speciellt mycket uppståndelse i tv och tidningar. Michael hade inte speciellt många telefonsamtal från journalister.

– I lokaltidningen illustrerades det hela med en väghyvel som blockerade uppfarten till en spärrad gård. Land Lantbruk har förstås gjort en del reportage, men i övriga riksmedia har PRRS-utbrottet inte förorsakat speciellt feta rubriker.

– Men de flesta fallen fanns längre söderut, kommenterar Michael. Jag har ingen koll på hur mycket som skrevs i lokaltidningarna där.

Hur har kontakten med lantbrukarna fungerat?

– De ställer upp utan gnäll och samarbetet har fungerat bra. Det är självklart väldigt hårt för den som har många svin att få beskedet att det finns smitta på gården, men ingen har "mörkat" något utan alla har förstått allvaret och hjälpt till.

– En slaktgrisbesättning fick avliva ungefär 600 svin. Men vi från Svenska Djurhälsovården är inte inblandade i själva avlivningen. Det ansvarar Jordbruksverket för.

ENLIGT UPPGIFTER i Svinhälsonytt fick sammanlagt ca 20 900 grisar sätta livet till. Alla avlivades inte på plats, många slaktades på vanligt vis men med speciella restriktioner på slakteriet.

– Jordbruksverket beslöt, tack och lov, ganska snabbt att tillämpa epizootilagen och slå ut de smittade besättningarna. Det underlättade givetvis kontakten med svinuppfödarna. Förlusterna utan ersättning från staten hade blivit enorma för den enskilde lantbrukaren.

– Det som jag upplevde som mest problematiskt var att få fram material till provtagningarna. Och så den fullständigt vidriga gula skyddsoverallen. Den är helt tät och man svettas ohyggligt när man ska jobba i den mitt i sommaren. Det är fysiskt krävande att provta grisar. Det går inte att sitta på huk och ta prover utan man står böjd som fällkniv. Man måste kunna förflytta sig snabbt om det ska fungera i en svinstia.

I MICHAELS FALL resulterade det flitiga ryggböjandet och hanteringen av grisarna i ett disk-

Den här suggan hade tur; 21 000 av hennes artfränder fick sätta livet till för att stoppa spridningen av PRRS.

bråck. Han har fortfarande tre månader senare inte hämtat sig och är tregradigt halt.

Kan du jobba fullt ut…?

– Jag var sjukskriven två veckor efter att de akuta PRRS-provtagningarna var slut. Jag har anmält diskbråcket som arbetsskada, men vara sjukskriven…? Nej. Jag kan ju gå…

Det är inte svårt att se att Michael Stampe trivs med sitt jobb. Han har en bra arbetsplats med kolleger, distriktsveterinärerna, trots att han, förutom ständige följeslagaren vorstehn Troll, jobbar ensam. Han har arbetat med lantbruksdjur större delen av sin tid som veterinär.

Innehavet av en jakthund vittnar om andra intressen än svin..?

– Jag är intresserad av jakt. Jag är faktiskt jägmästare i botten, men jobbet var lite för skrivbordsbetonat för min del. Så jag bytte bana och blev veterinär istället, berättar han.

Efter examen 1988 blev det vikariejobb som distriktsveterinär i Kalmar. Det fanns jobb hela tiden med jour varannan natt och varannan helg.

– Jag trivdes bra med det också, men jourerna var slitsamma i kombination med småbarn.

Hösten 1991 började Michael som svinhälsoveterinär i Skåne.

– Det är ett kul och trivsamt arbete. Jag är rätt glad att jag jobbar med lantbrukare. Majoriteten bryr sig verkligen om sina djur och är proffsiga på det dom gör. Men arbetet har förändrats ganska mycket genom åren. Förr åkte man ut på en grisningsfeber, det görs inte längre. Svinbönderna klarar mycket mer själva nu, är kunnigare och hanterar nästan all medicinering själva. De är också betydligt mer pålästa, och mer krävande, än förr.

När Michael började som svinhälsoveterinär 1991 hade han ca 600 gårdar med ungefär 16 000 suggor. Idag har han ca 150 gårdar med ungefär 14 000 suggor. Numera gör Michael i snitt två gårdsbesök per dag. Förr kunde det bli fem, sex gårdar om dagen. Den ekonomiska pressen på lantbrukarna är stor och karaktären på gårdarna har förändrats radikalt. Inte bara själva byggnationen – gård är kanske inte längre den rätta benämningen – utan också driften. Välutbildad personal är ett måste, helst med ”öga” för sina djur. Det gäller att få suggrupperna att fungera och få så många spädgrisar som möjligt att överleva helt enkelt.

I samma takt som svinhållningen förändrats har intresset bland veterinärerna för att jobba med svin sjunkit. Återväxten inom den här yrkesnischen är inte särskilt stor.

– Medelåldern hos oss som sysslar med svin börjar bli rätt hög, konstaterar Michael och

Michael har en nära arbetskamrat, vorstehn Troll.

menar att omläggningen i veterinärprogrammets studieplan har bidragit till att det är svårare att värva studenter till svinhälsan.

– Tidigare hade studenterna klarat av svinutbildningen i fjärde årskursen och kunde praktisera med oss på sommaren. Nu får de inte motsvarande kunskap förrän i femte årskursen och då ”kvackar” de hellre än åker runt och tar blodprov på grisar. Fast även om någon skulle vilja så är det svårare att skicka ut en student idag. Man kan inte begära att någon utan erfarenhet ska klara av en besättning med 600 suggor.

– Överhuvudtaget upplever jag det som att intresset för alla lantbruksdjur är rätt svalt bland ungdomar som söker veterinärprogrammet. I Danmark har det svängt lite och det är fler och fler unga tjejer som jobbar med ”svinpraxis”, säger Michael.

Läs mer >>>

www.svdhv.org (Svenska Djurhälsovårdens hemsida).

www.sva.se – sjukdomsbeskrivning av PRRS. Den ligger under fliken ”djurhälsa”, ”epizootier”.

www.sjv.se – aktuell lägesrapport under fliken ”smittsamma sjukdomar”, ”svin”.

Han släpper ut Troll en stund utanför kontoret. Under svinbesöken får ”arbetskamraten” av säkerhetsskäl sitta i bilen.

– Vi tror att vi efter hårt slit lyckades få bukt med PRRS den här gången. Finns det ändå kvar beror det på att vi inte sett bäraren ännu. Och finns det en sådan då ska i alla fall inte min hund sprida smittan vidare… ■

Noromectin

Effektiva och säkra avmaskningsmedel innehållande ivermectin till låga priser!

Priser och förpackningar:
Apotekets prislista oktober 2007 (kr).

NYHET! Nu till 700 kg häst.
Pasta oral, 18,7 mg/g till häst

Förpackning	Pris
1 x 7,49 Receptfri	98,50
2 x 7,49 Receptfri	168,50 (84,25/st)
10 x	622 (62,20/st)
5 x 10 x	2727,50 (54,50/st)

Injektionslösning, 10 mg/ml till nöt, svin och ren

Förpackning	Pris
50 ml	201 (4,20/ml)
250 ml	450,50 (1,80/ml)
500 ml	813 (1,62/ml)
6 x 250 ml	2263 (1,50/ml)

Pour-On lösning, 5 mg/ml till nötkreatur

Förpackning	Pris
250 ml	195,50
1L	596,50
2,5L	1210,50

NYHET!
Oral lösning, 0,8 mg/ml till får

Förpackning	Pris
1L	233,50
2,5L	479

Jämför gärna priset innan Du skriver ut avmaskningsmedel. Det lönar sig!
Vår målsättning är att alltid erbjuda lägsta pris.

N-vet
LÄKEMEDEL

Telefon: 018 - 57 24 30 / 31, Fax: 018 - 57 24 32
E-post: info@n-vet.se, Hemsida: www.n-vet.se

LINA PETTERSSON, farm mag.*

Antibiotikaförsäljning för hund och katt i Sverige under 2006

För att studera antibiotikaanvändningen hos hund och katt genomförde författaren en analys av 2006 års försäljningssiffror. Resultaten visade att försäljningen ökat med 38 procent respektive 52 procent under de senaste tio åren. Detta tyder på att tillämpningen av rådande riktlinjer för antibiotikaanvändning är otillräcklig.

Artikeln är en förkortad version av författarens examensarbete för avläggande av farmacie magisterexamen. Handledare var VMD Christina Greko, SVA.

granskad artikel

FIGUR 1. *För att studera mönster i antibiotikaförsäljningen avsedd för hund och katt genomfördes en analys av 2006 års försäljningssiffror.*

INLEDNING

Studier av antibiotikaförsäljning kan användas för att se om antibiotikaanvändningen följer rådande riktlinjer. Ökade problem med antibiotikaresistens gör att detta är särskilt betydelsefullt. Tidigare publicerade siffror (2) har antytt att försäljningen av antibiotika för hund varit hög. För att säkerställa dessa uppgifter samt för att studera mönster i antibiotikaförsäljningen avsedd för hund och katt genomfördes en analys av 2006 års försäljningssiffror (Figur 1). Studien redogör förutom för den totala försäljningsmängden även för försäljningen av olika antibiotikagrupper samt för regionala försäljningsskillnader.

MATERIAL OCH METOD

Försäljningssiffror för all antibiotika, både för systemiskt och lokalt bruk, som dispenserats för användning till hund och katt under 2006 erhölls från Apoteket AB. Försäljningssiffrorna inkluderade antibiotika godkända för veterinärmedicinskt bruk och antibiotika godkända för humanmedicinskt bruk inom ATC-kod A07, D06, J01, QJ51, S01 och S02. Sökningen i Apoteket ABs databas omfattade läkemedelsnamn, ATC-kod, djurslag, antal recipen och antal förpackningar samt information om i vilket län apoteket som dispenserat varan låg. Uppgifter om antalet hundar och katter fördelade per län i Sverige togs från en studie gjord av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Manimalis (11).

Populationssiffrorna möjliggjorde användning av enheten recipen per 1 000 individer för en jämförelse av antibiotikaförsäljningen mellan olika områden av Sverige. Landet delades in i fem regioner, Norrland, norra Mellansverige, östra Mellansverige, Västsverige och Sydostsverige. Regionindelningen gjordes utifrån NUTS2 (12) som baseras på län. En jämförelse med tidigare publicerade försäljningssiffror från 1996–1998 (9) gjordes för att se förändringar i antibiotikaförsäljningen över tid.

RESULTAT

Under 2006 uppgick den totala försäljningen till 530 126 förpackningar och 405 913 recipen för hund samt 164 095 förpackningar och 131 658 recipen för ➤

➤ katt. Av dispenserade recipen för hund var 73 procent antibiotika för systemiskt bruk och motsvarande siffra hos katt var 83 procent. Resterande försäljning var antibiotika för lokalt bruk. Fördelningen mellan olika terapeutiska grupper ses i Figur 2 och 3.

Försäljning av antibiotika för systemiskt bruk

Antibiotikaförsäljningen för systemiskt bruk motsvarade 403 recipen per 1 000 hundar och 87 recipen per 1 000 katter. Andelen dispenserade antibiotika godkända för veterinärmedicinskt bruk var 94 procent för hund och 92 procent för katt. Den enskilt mest sålda antibiotikagruppen för båda djurslagen var aminopenicilliner (ampicilliner och amoxicillin). Fördelningen mellan de mest sålda antibiotikagrupperna illustreras i Figur 4 och försäljningssiffrorna ses i sin helhet i Tabell 1.

Försäljning av antibiotika för lokalt bruk

Antibiotika för bruk i öron hos hund var den grupp som såldes mest av antibiotika för lokal behandling. För bruk inom detta användningsområde dispenserades 96 recipen per 1 000 hundar under 2006, av dessa var 57 procent antibiotika godkända för veterinärmedicinskt bruk. För samma terapeutiska område hos katt dispenserades sex recipen per 1 000 katter under 2006. Det största användningsområdet för lokalt bruk hos katt var ögon, där försäljningen motsvarade elva recipen per 1 000 katter. Av de antibiotika som såldes för dermatologiskt bruk till hund var 65 procent av produkterna godkända både för veterinärmedicinskt och humanmedicinskt bruk.

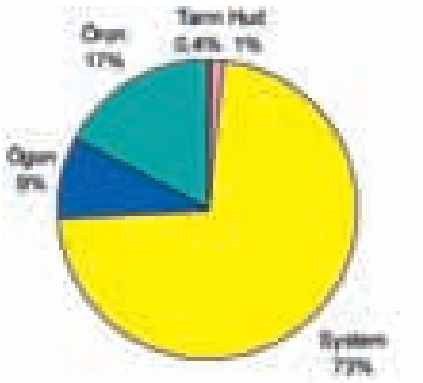

FIGUR 2. *Antibiotikaförsäljningen för hund 2006 uppdelat mellan terapeutiska grupper räknat i recipen. Tarm=(Q)A07, Hud=(Q)D06 & Q51, Ögon=(Q)S01, Öron=(Q)S02, System=(Q)J01.*

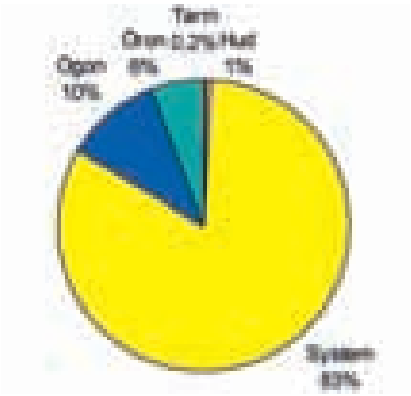

FIGUR 3. *Antibiotikaförsäljningen för katt 2006 uppdelat mellan terapeutiska grupper räknat i recipen. Tarm=(Q)A07, Hud=(Q)D06 & Q51, Ögon=(Q)S01, Öron=(Q)S02, System=(Q)J01.*

Regionala skillnader i försäljningen av antibiotika

Antibiotikaförsäljningen för systemiskt bruk för hund och katt fördelat på de olika regionerna ses i Figur 5. Skillnader i antibiotikaförsäljningen sågs mellan olika regioner och störst differenser urskiljdes i försäljningen för användning till hund. Försäljningen fördelad per antibiotikagrupp och region ses i Tabell 2. Försäljningen av antibiotika för systemiskt bruk hos hund var högst i norra Mellansverige medan den var lägst i Norrland och östra Mellansverige. Försäljningen mellan de olika regionerna

Tabell 1. FÖRSÄLJNING AV ANTIBIOTIKA FÖR SYSTEMISKT BRUK FÖR HUND OCH KATT 2006 REDOVISAT I ANTAL FÖRPACKNINGAR, ANTAL RECIPEN OCH ANTAL RECIPEN PER 1 000 INDIVIDER OCH ÅR.

		Hund			Katt		
(ATCvet) ATC kod	Antibiotikaklass	Förpackningar	Recipen	Recipen/ 1000 hundar	Förpackningar	Recipen	Recipen/ 1000 katter
(Q)J01A A	Tetracykliner	20 456	12 533	17	5 184	4 528	4
(Q)J01C A	Ampicillin & amoxicillin	10 3806	91 013	125	60 570	58 171	46
(Q)J01C E	Penicillin V & G	5 071	4 790	7	88	87	0
(Q)J01C R	Amoxicillin med klavulansyra	76 378	39 825	55	39 284	20 811	17
(Q)J01C Ö	Övriga penicilliner	256	201	0	14	12	0
(Q)J01D B/C/D	Cefalosporiner	85 847	59 152	81	8 799	4 717	4
(Q)J01E A/E/W	Sulfonamid & Trimetoprim	9 268	7 340	10	250	246	0
(Q)J01F A/F	Makrolider & Linkosamider	56 982	39 634	54	8 650	6 894	5
(Q)J01G B	Aminoglykosider	11	10	0	1	1	0
(Q)J01M A	Flurokinoloner	50 888	38 464	53	16 975	13 613	11
(Q)J01R/X	Övriga antibakteriella medel	746	611	1	85	66	0
Totalt		409 709	293 573	403	139 900	109 146	87

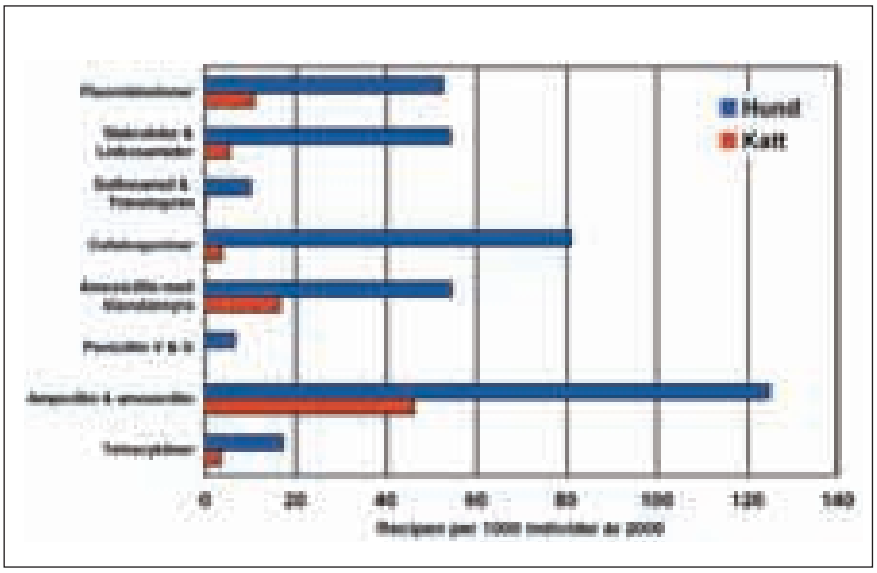

FIGUR 4. *Försäljningen av de mest sålda antibiotikagrupperna fördelat mellan hund och katt 2006 redovisat i recipen per 1 000 individer.*

skiljde sig också åt vad det gäller val av antibiotikagrupp. Till exempel hade norra Mellansverige den högsta försäljningen av ampicillin, amoxicillin och makrolider och linkosamider till hund och Västsverige hade den högsta försäljningen av cefalosporiner till hund. För katter såldes flurokinoloner mest frekvent i södra Sverige och mindre längre norrut.

DISKUSSION

År 2006 var antibiotikaförsäljningen för systemiskt bruk för hund och katt 293 573 recipen respektive 109 146 recipen jämfört med 1997 då försäljningen var 212 960 recipen respektive 71 730 recipen (9). Försäljningen av antibiotika för systemiskt bruk mätt i antal recipen har alltså under de senaste tio åren ökat med 38 procent respektive 52 procent. Ökningen kan delvis bero på en ökad populationsstorlek, men detta är knappast hela förklaringen. Är hundarna och katterna mer sjuka än för tio år sedan eller sker en överförskrivning?

För att säkert kunna avgöra om antibiotikaförsäljningen är högre än behovet bör undersökningar av samband mellan diagnos och förskrivning göras. Räknat i recipen per 1 000 hundar var försäljningen av antibiotika för systemiskt bruk år 2006 403 recipen. Detta är av samma storleksgrad som försäljningen av antibiotika till människa som samma år var 436 recipen per 1 000 individer. Inom humansjukvården (13) anses att en del av bruket är onödigt (10), vilket antyder att försäljningen till hund också kan vara onödigt hög. Den ökade försäljningen kan bland annat bero på att mer avancerad djursjukvård utvecklats och ett ökat kommersiellt intresse som lett till fler tillgängliga produkter på marknaden (4, 5). Det kan också bero på en långsam implementering av eller dålig kännedom om rådande riktlinjer (14), något som visats påverka följsamheten (3).

Skillnad mellan hund och katt

Andelen läkemedel godkända för humanmedicinskt bruk som sålts till hund och katt har halverats från 1997 (9) till 2006, vilket troligen delvis är en effekt av kaskaddirektivet (7) som infördes under perioden. Ytterligare anledning kan vara det ökade antalet produkter som finns godkända för veterinärmedicinskt bruk (4, 5).

Resultaten visar att fyra gånger mer antibiotika såldes till hund än till katt under studieperioden. Orsaker till detta kan vara att hundar oftare drabbas av ➤

Tabell 2. SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÄLJNING AV DE MEST SÅLDA ANTIBIOTIKAGRUPPERNA FÖR SYSTEMISKT BRUK OCH DEN TOTALA MÄNGDEN SÅLD ANTIBIOTIKA FÖR SYSTEMISKT BRUK PER REGION REDOVISAT I ANTAL RECIPEN PER 1 000 INDIVIDER ÅR 2006.

		Hund					Katt				
(ATCvet) ATC	Antibiotikaklass	Sydost-sverige	Väst-sverige	Östra Mellan-sverige	Norra Mellan-sverige	Norr-land	Sydost-sverige	Väst-sverige	Östra Mellan-sverige	Norra Mellan-sverige	Norr-land
(Q)J01A A	Tetracykliner	28	21	16	9	3	4	3	3	6	3
(Q)J01C A	Ampicillin & amoxicillin	121	135	112	166	128	41	47	49	54	49
(Q)J01C R	Amoxicillin med klavulansyra	64	38	53	62	59	18	10	19	17	19
(Q)J01D B/C/D	Cefalosporiner	93	114	71	82	46	5	5	3	2	3
(Q)J01E A/E/W	Sulfonamid & Trimetoprim	11	10	5	26	11	0	0	0	0	0
(Q)J01F A/F	Makrolider & Linkosamider	52	61	46	74	59	5	6	5	6	5
(Q)J01M A	Flurokinoloner	68	61	47	45	36	13	10	11	8	11
Totalt		445	446	356	481	348	87	82	89	93	84

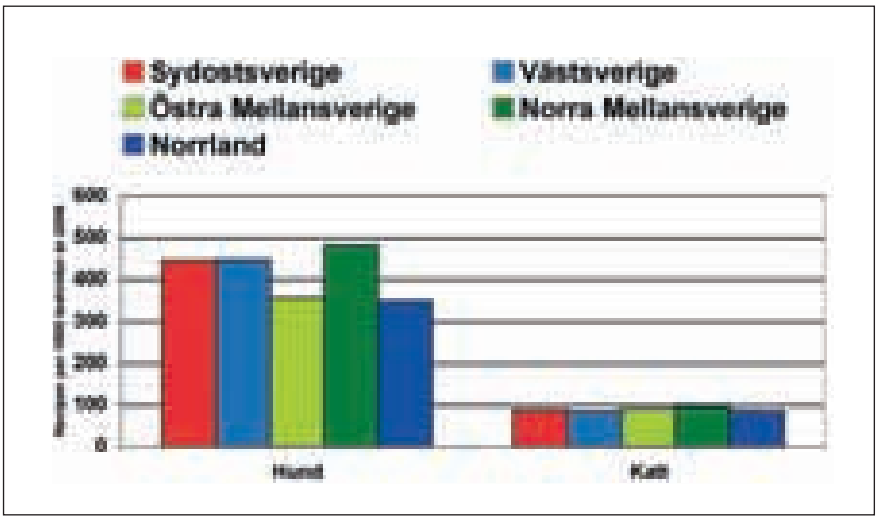

FIGUR 5. *Försäljning av antibiotika för systemiskt bruk för hund och katt år 2006 redovisat per region i Sverige.*

➤ åkommor som behandlas med antibiotika. Sju av de tio vanligaste diagnosgrupperna som ersätts vid försäkring av hundar leder ofta till en antibiotikabehandling medan motsvarande siffra hos katt är två av tio diagnoser (1). Ytterligare förklaring till att hundar oftare behandlas med antibiotika än katter kan vara att hundar har högre social status och mer frekvent är försäkrade än katter (1), 68 procent respektive 25 procent, vilket kan leda till att veterinärvård oftare söks för sjuka hundar eller att vården av hundar är mer avancerad (Figur 6).

Betalaktamantibiotika utgjorde 67 procent av försäljningen för hund. Av detta var 70 procent cefalosporiner eller amoxicillin med klavulansyra, dvs betalaktamer med brett spektrum. Enligt de aktuella riktlinjerna i ”Antibiotikapolicy för hund- och kattsjukvård” (14) ska bredspektrumantibiotika undvikas i största möjliga mån. Då det saknas ett peroralt antibiotikum med riktigt smalt spektrum godkänt för användning till hund och katt är det enda alternativet att förskriva penicillin V godkänt för humanmedicinskt bruk (5, 14).

FOTO: MICHAEL PETTIGREW

FIGUR 6. *En förklaring till att hundar antibiotikabehandlas oftare än katter kan vara att hundar har högre social status, är mer frekvent försäkrade och oftare får veterinärvård.*

Regionala skillnader

Enligt resultaten förekommer skillnader i försäljningen av antibiotika för systemiskt bruk mellan olika regioner i Sverige. Den högsta försäljningen för hund skedde i norra Mellansverige och det är sannolikt flera faktorer som påverkat försäljningen. Det är tänkbart att de höga försäljningssiffrorna beror på statistiska fel då uppgifterna om djurantal har sämre säkerhet på regionnivå än den totala siffran (11). Försäljningssiffrorna kan också vara missvisande om djurägare rest över regiongränserna för att få specialistsjukvård och då också inhandlat antibiotikan i en annan region. Det är däremot inte troligt att hundar var mer sjuka i norra Mellansverige och mindre sjuka i östra Mellansverige, som hade den lägsta försäljningen för hund.

Närhet till lokala sakkunniga och kunskap om rådande rekommendationer har inom humansjukvården visats leda till en minskad antibiotikaförskrivning (6, 8), vilket också är en möjlig förklaring till försäljningsmönstret då en centrering av opinionsbildare finns i östra Mellansverige.

SLUTSATS

Försäljningen av antibiotika för användning till hund och katt har ökat med 38 procent respektive 52 procent under de senaste tio åren. Rådande riktlinjer uppmanar till antibiotikaanvändning endast när det är motiverat. Sannolikt är hundar och katter inte sjukare nu än för tio år sedan, vilket tyder på att antibiotikaförsäljningen ökat utan att behovet ökat. Sammantaget tyder detta på att tillämpningen av rådande riktlinjer är otillräcklig. Olikheter i försäljning mellan regioner kunde också ses, vilket med stor sannolikhet inte beror på skillnader i sjukdomsförekomst. De iakttagna regionala försäljningsmönstren är intressanta och bör studeras vidare för att hitta förklarande faktorer. Studier av försäljningssiffror för antibiotika är viktiga för att kunna urskilja avvikelser från de rådande rekommendationerna samt för att kunna studera samband med resistensföre-

komst. Därför är det av betydelse att man även i framtiden fortsätter övervaka försäljningen av antibiotika för olika djurslag.

SUMMARY

Antibiotics sold for dogs and cats in Sweden 2006

Sales of both veterinary and human antibiotics for dogs and cats during 2006 were calculated from Apoteket AB's sales statistic. To facilitate comparisons between regions in Sweden the unit 'prescriptions/1 000 individuals' was used in addition to number of prescriptions and packages. The result shows that the amount of antibiotics sold has increased over the past ten years. In 2006, 73 % of the antibiotics for dogs were intended for systemic use, the corresponding proportion for cats were 83 %. Antibiotics for systemic use were equivalent to 400 prescriptions/1 000 dogs, which is of the same magnitude as antibiotics sold for humans during the same period. About 87 prescriptions/1 000 cats were sold. Aminopenicillin was the main antibiotic subclass sold to both dogs and cats. The amount sold of products licensed for human use has decreased during the last ten years. The sales of antibiotics for dogs appear to be high, but more studies are needed to evaluate if this use of antibiotic is prudent or not.

TACK

Tack till Christina Greko, Avdelning för antibiotika, SVA, för all hjälp och allt stöd i samband med arbetet med artikeln.

Referenser

1. Agria Djurförsäkring. Skadestatistik 1995–1999 [monograph on the Internet]. Available from www.agria.se
2. Bengtsson B, Greko C & Grönlund-Andersson, eds. SVARM 2005, Swedish Veterinary Antimicrobial Resistance Monitoring, 2006. www.sva.se
3. Bosse G, Breuer JP & Spies C. The resistance to changing guidelines – what are the challenges and how to meet them. Best Pract Res Clin Anaesthesiol, 2006, 20, 379–395.
4. FASS VET 1997. (Swedish list of permitted veterinary drugs). Stockholm, Sweden, Läkemedelsindustriföreningen, 1996.
5. FASS VET 2007. (Swedish list of permitted veterinary drugs). Stockholm, Sweden, Läkemedelsindustriföreningen, 2006.
6. Grol R & Grimshaw J. From best evidence to best practice – effective implementation of change in patients' care. Lancet, 2003, 362, 1225–1230.
7. Jordbruksverket, veterinära tillsynsenheten. Djurläkemedelsanvändning 2005, Rapport 2006:27, 2006.
8. Mölstad S & Cars O. Major change in the use of antibiotics following the national programme: Swedish strategic programme for rational use of antimicrobial agents and surveillance of resistance (STRAMA). Scand J Infect Dis, 1999, 31, 191–195.
9. Odensvik K, Grave K & Greko C. Antibacterial drugs prescribed for dogs and cats in Sweden and Norway 1990–1998. Acta Vet Scand, 2001, 42, 189–198.
10. Socialstyrelsen. Svensk handlingsplan mot antibiotikaresistens. www.sos.se/FULLTEXT/0000-044/0000-044.htm
11. Statistiska centralbyrån. Förekomst av sällskapsdjur – främst hund och katt – i svenska hushåll. www.manimalis.se
12. Statistiska centralbyrån. MIS 2003:1, Regionala indelningar i Sverige. www.scb.se/Grupp/regionalt/rg0101/nuts.pdf
13. STRAMA.se. Strategigruppen för Rationell Antibiotikaanvändning och Minskad Antibiotikaresistens. Statistik om antibiotikaförsäljning. http://new.strama.se/dyn//,57,2,3.html
14. Sveriges Veterinärförbund: Bergvall K, Bohlin H, Greko C, Ingvast Larsson C, Mannerfelt T, Odensvik K & Wellander M, eds. Antibiotikapolicy för hund- och kattsjukvård. www.svf.se/upload/antibiotikapolicy.pdf

***LINA PETTERSSON,** farm mag, Institutionen för farmaci, Uppsala universitet, Box 580, 751 23 Uppsala.

Sällskapet för djuranestesi

inbjuder till kurs i

Intravenös anestesi och analgesi
Anestesi av geriatriska patienter

18–19 januari 2008, Scandic Hotel Norrköping Nord

Målgrupp

Veterinärer och djursjukvårdare med fördjupat intresse för anestesi. Årets kurs är inriktad på hund och katt.

Föreläsare

Veterinär *Derek Flaherty*, BVMS, DVA, DipECVA; MRCA, MRCVS; ILTM, RCVS and European Specialist in Veterinary Anaesthesia.

Derek Flaherty är Head of Veterinary Anaesthesia vid University of Glasgow. Han kommer att föreläsa om intravenös anestesi och analgesi, ett kunskapsområde som utvecklas snabbt. Derek Flaherty har forskat om total intravenös anestesi (TIVA) och speciellt om propofol i olika kombinationer.

Veterinär *Karin Bredelius* och anestesisjuksköterska *Eva Magnusson* föreläser om anestesi av geriatriska patienter och tar även upp praktiska fall med sövning av gamla djur till diskussion med deltagarna. I panelen under diskussion sitter, förutom föreläsarna, även docent *Görel Nyman*.

För mer information

om kursinnehåll, avgifter, logi och anmälan, se **www.vetventilen.se** – hemsida för Sällskapet för djuranestesi.

månadens epiztel

Epizteln tar bland annat upp misstanke om mjältbrand hos nötkreatur i Västmanland och en beredskapsövning inom fågelinfluensaområdet. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Kristina Karlsson, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

RABIESMISSTANKE PÅ HUND I VÄSTERBOTTEN

Till SVA inkom uppgifter om en hund som importerats från Portugal sex veckor tidigare och senaste dygnet hade utvecklat beteendeförändring, ljus- och ljudskygghet, aggressivitet samt ökad salivering. Det fanns oklarheter om rabiesvaccinering och titerkontroll genomförts. Hunden hade bitit sin husse och infektionsläkaren hade initierat rabiesprofylaktisk behandling. Misstanken togs på största allvar men vid närmare kontakt med ägare och importör av hunden samt efter klinisk undersökning av veterinär visade det sig att rabiesvaccinering var genomförd och titerkontroll hade visat godkända nivåer av antikroppar. Hundens symtom bestod av avmagring, hudlesioner, allmän svaghet samt upprepade krampanfall med mellanliggande perioder då hunden verkade normal. Den nya bilden ledde till att rabiesmisstanken avskrevs. Hunden har konstaterad leishmanios, och behandling har just inletts.

MISSTANKE OM MJÄLTBRAND HOS KO I VÄSTMANLAND

En köttrasko som dött på bete under natten hade ofullständig likstelhet, venöst färgat blod som rann ur ögon, mun, näsborrar, anus och ett sår på en spene. Från såret på spenen droppade det fortfarande blod flera timmar efter att kon hittats död. Inga tecken på koagelbildning sågs i blodet. Vid blodprovstagning från jugularvenen var blodet mörkt. Dikesgrävning hade utförts i kanten av betet under våren. Efter utstryk och odling kunde misstanke om mjältbrand *(Bacillus anthracis)* avskrivas.

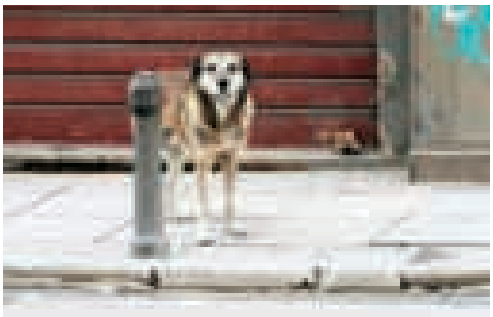

Foto: iStockphoto

En hund som importerats från Portugal började visa ljus- och ljudskygghet, aggressivitet samt ökad salivering, men visade sig inte ha rabies utan leishmanios.

MUL- OCH KLÖVSJUKEMISSTANKE

I början av oktober hörde en veterinär av sig till SVA, med anledning av en sjuk 1,5-årig kviga. Kvigan, som gick ute med 60 andra djur hade haft feber runt 39,3–39,5°C de senaste dagarna, men var nu feberfri. På en begränsad yta i

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

gomtaket samt på mulen fanns små blåsor, eller brustna sådana. Kvigan saliverade. Klövspalten var utan anmärkning. För att utreda misstanke om mul- och klövsjuka undersöktes ytterligare 19 djur i gruppen avseende eventuella hältor, rektal temperatur samt tecken på blåsor i munhåla och kronspalt. En kviga hade feber, i övrigt var gruppen utan anmärkning. Misstanken avskrevs, med reservation för eventuella tecken på smittsamhet den närmaste tiden.

BEREDSKAPEN FÖR FÅGELINFLUENSA-UTBROTT ÖVADES

Den 9–10 oktober arrangerade Jordbruksverket i samverkan med SVA, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Arbetsmiljöverket samt Länsstyrelsen Gävleborg en beredskapsövning inom fågelinfluensaområdet. Syftet var att i ett utsatt läge öva kommunikation och samverkan, både inom den egna myndigheten, men också mellan centrala myndigheter och regionala aktörer som länsstyrelser och smittskyddsläkare.

De övande greppade läget snabbt och hade en imponerande strategisk framförhållning. Det är tydligt att myndigheterna blir bättre och bättre på att hantera en sådan här situation. Slutintrycket är att övningen fungerade mycket bra och att de övande gjorde en bra prestation, säger Fredric Ripe som är projektledare för övningen. ■

■■ noterat

Felaktig användning kan göra Tamiflu verkningslös

■■ Tamiflu, ett av få läkemedel mot influensa, riskerar att förlora sin verkan, rapporteras i ett pressmeddelande från Kalmar universitet den 3 oktober. Läkemedlet fångas inte upp i våra reningsverk och virus från fåglar som vistas i grunda vatten, exempelvis utanför reningsverk, kan därför utveckla resistens. Forskare pekar i ny studie på att läkemedlet bör skrivas ut med försiktighet.

– Läkemedel som Tamiflu ska bara användas när det är medicinskt motiverat, säger Björn Olsen, professor i infektionsmedicin vid Akademiska sjukhuset i Uppsala och Högskolan i Kalmar. Att använda Tamiflu mot banala influensainfektioner hos friska personer som inte tillhör riskgrupperna kan riskera att preparatet blir uddlöst den dagen det verkligen behövs.

– Det stora hotet är om resistens blir vanligt bland influensavirus hos vilda änder, säger Björn Olsen. Dessa skulle då kunna byta gener med virus som ger sjukdom hos människa och skapa virus som är motståndskraftiga mot ett av de få strategiska läkemedel som vi har till vårt förfogande för att dämpa effekterna vid en framtida pandemi. ■

Prisvärt vaccin från 14:50/dos exkl.moms!

HIPRASUIS

VACCIN MOT RÖDSJUKA OCH PARVOVIRUS HOS SVIN

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain.

MARKNADSFÖRS AV
NORDVACC AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel:08-449 46 50.
Fax:08-449 46 56
E-mail:vet@nordvacc.se
Hemsida:www.nordvacc.se

NORDVACC

Vilken är din diagnos? – EKG

En hund med anamnes av tilltagande inappetens och kräkningar kom till veterinärundersökning med dåligt allmäntillstånd. Fallet är insänt av veterinär Fredrik Ödahl, Djurkliniken i Öjebyn, Öjagatan 94, 943 23 Öjebyn. Svaret är skrivet av Anna Tidholm.

Jack Russel terrier, tik, fem år

ANAMNES: Hunden hade haft inappetens under de senaste tre dagarna före besöket och hade kräkts en gång per timme under senaste natten. Den var nu mycket medtagen.

STATUS: Hunden var apatisk och gravt dehydrerad. Rektaltemperatur 34°C, långsam och svag hjärtverksamhet och svag puls.

BLODPROV: Urea = 29,9 (referensvärde: 2,5–9,0 mmol/l), kreatinin 210 (referensvärde: 44–159 mmol/l), Htk = 51 procent (referensvärde: 37–55 %) K = 9,3 (referensvärde: 3,5–5,8 mmol/l), Na = 146 (referensvärde: 144–160 mmol/l), Cl = 115 (referensvärde: 109–122).

EKG: Se Figur 1.

SVAR SE SIDAN 46

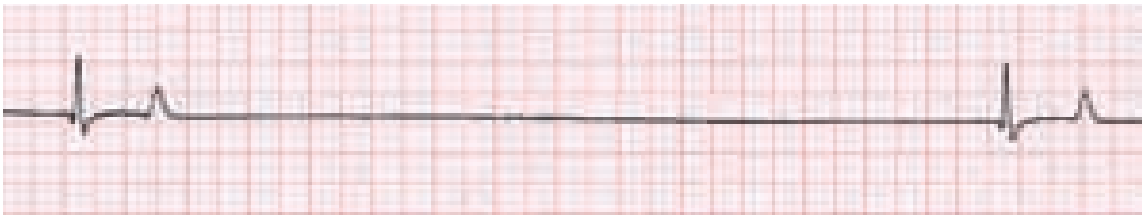

FIGUR 1. *EKG, avledning II, 1 cm = 1mV, pappershastighet 50 mm/s. Bilden är förminskad men motsvarar 18,5 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

VETERINÄRKONGRESSEN 2007
8–9 november

I år i nya lokaler

Atrium Konferens är beläget ca 200 m från Uppsala Centralstation.

Vägbeskrivning från Stockholm (E4:an söderifrån)
Åk in mot centrum, vid centralstationen sväng vänster.
Sväng nästa höger.
Sen är du framme om ca 200 m.

Vägbeskrivning från Enköping/Västerås (väg 55)
Åk in mot centrum, vid centralstationen sväng höger.
Sväng nästa höger.
Sen är du framme om ca 200 m.

Vägbeskrivning från Gävle (E4:an norrifrån)
Åk in mot centrum, vid centralstationen sväng höger.
Sväng nästa höger.
Sen är du framme om ca 200 m.

För mer information om Veterinärkongressen, se veterinärförbundets hemsida www.svf.se eller ring kansliet 08-545 558 20.

Välkomna!

Hur blir man en modern kopraktiker?

THOMAS SVENSSON, leg veterinär, distriktsveterinär, specialist i nötkreaturens sjukdomar och
JOHAN WALDNER, leg veterinär, veterinärkonsulent, specialist i nötkreaturens sjukdomar.*,

Som nötpraktiserande veterinär har man ofta skäl att fråga sig om vi arbetar optimalt i våra mjölkkobesättningar. Veterinärens kunskap och erfarenhet kan förmodligen användas på ett effektivare sätt för att förbättra såväl djurhälsan, djurvälfärden som bondens ekonomi. Artikeln är ett refererat från en workshop om besättningsarbete den 18–19 april.

Det finns en betydande spridning av djurhälsan i olika mjölkkobesättningar. Detta förhållande avspeglar sig också som en stor skillnad i ekonomiskt utfall, ofta med flera tusen kronors skillnad per ko och år i ohälsokostnader. Det är alltså i hög grad lönsamt för mjölkproducenten att hålla djurens hälsa så bra som möjligt. Därför finns en stor potentiell marknad för aktiv djurhälsovård på mjölkkobesättningar, men det har trots det varit svårt att få någon volym på den förebyggande verksamheten.

WORKSHOP PÅ GLOBEN HOTELL OM BESÄTTNINGSARBETE

För att veta om och hur distriktsveterinärerna skulle kunna arbeta med dessa frågor, samlades i mitten av april ett 15-tal distriktsveterinärer i Stockholm för att diskutera framtidsfrågor inom ämnet förebyggande hälsovård för mjölkkor. Flertalet av dessa veterinärer var kallade för att de idag, på ett eller annat sätt, arbetar besättningsorienterat och förebyggande.

Inbjudna för att redogöra för sina erfarenheter var Johan Waldner, Boehringer Ingelheim, tidigare både distriktsveterinär och djurhälsoveterinär samt Anders Sandberg, Distriktsveterinärerna i Linköping.

ENGAGEMANG OCH PERSONLIGA BAND AVGÖRANDE

Anders Sandberg talade bland annat om sitt arbete med rådgivnings- och djurhälsoekonomi. Han beskrev hur han som veterinär ingår i ett tiotal gårdsstyrelser och på olika sätt är delaktig i strategiska beslut på ett antal stora gårdar.

Fokus i hans arbete ligger på ekonomi, fruktsamhet, grovfoderkvalitet, foderhygien, arbetsrutiner och bygglösningar. En viktig parameter för lönsamhet är att få fullt i ladugården genom att ha god kalvhälsa och bra fruktsamhet.

Anders pekade på betydelsen av att visa stort engagemang och att knyta personliga band med lantbrukaren.

VARFÖR DJURHÄLSOVÅRD I MJÖLKKOBESÄTTNINGAR?

Johan Waldner redogjorde sedan för sina erfarenheter kring djurhälsovård. Han betonade att morgondagens utmaning ligger i att få insikt i och överblick över besättningens hälsostatus och vidta tidiga profylaktiska åtgärder i samråd med djurägaren. Arbetsrutiner, subkliniska tillstånd och optimeringsmål blir begrepp som veterinären måste hantera. Det uttrycktes på workshopen en farhåga att veterinärerna riskerar att bli marginaliserade om vi fastnar i det enskilda djurets behov och inte blir den resurs vi har förmåga att vara för hela mjölkföretaget. ➤

Nötpraktiken står inför en förändring – mindre hantverk och mer kvalificerad rådgivning. Det finns en stor potentiell marknad för aktiv djurhälsovård på mjölkkobesättningar.

Att arbeta med grupper av djur bjuder andra utmaningar än att arbeta med det enskilda djuret. Behovet av besättningsorienterat arbete är större än den uttalade efterfrågan.

➤ När antalet besättningar minskar finns idag en stor möjlighet för kointresserade veterinärer att istället för att arbeta med andra djurslag växla över till besättningsorienterat arbete. Behovet av detta är större än den uttalade efterfrågan, men frågar man bönder om de skulle vilja betala för att slippa oförutsedda hälsostörningar i produktionen svarar de nästan alltid ja. Att denna nya roll är väldigt stimulerande yrkesmässigt och personligt kan många vittna om.

OLIKA TYPER AV DJURHÄLSOVÅRD

Djurhälsovård kan vara olika saker och ske på olika sätt. Det kan vara lite större besök med tydlig analys av dagsläget och konsekvent värdering av riskfaktorer, såsom i FRISKKO. Det kan också vara ett tätare sätt att arbeta, via t ex månadsbesök, där man mer kan likna arbetet vid en återkommande service, såsom Individjuver eller fruktsamhetsservice. Naturligtvis går dessa att förena.

Ännu mer intensiv är den danska ”Nya sundhetsrådgivningen” med kliniska registreringar. Där undersöks varje djur tre gånger under varje laktation vid veckovisa besök. Tidiga tecken på sjukdom behandlas och parametrar som hull, våmfyllnad, livmoderstatus, hasskador och ketos poängsätts och registreras för att sedan värderas epidemiologiskt.

Viktiga delar i detta arbete kan också vara utbildning av lantbrukare liksom den vanliga ”över svansen profylaxen”.

De viktigaste fokusområdena är produktion, juver, fertilitet, klövar och ben, kalvar och ungdjur samt utfodringsrelaterade sjukdomar. Störningar inom dessa områden finns hela tiden i nästan varje besättning. Därför är denna vardagssjuklighet ekonomiskt viktig i varje stund i mjölkkobesättningarna.

Föreningen Veterinärhistoriska Muséets Vänner håller ÅRSMÖTE

Onsdagen den 21 november, kl 18.00

i Hovslagarskolans föreläsningssal, Gråbrödragatan 6 i Skara (ingång från västra gaveln på stordjurskliniken).

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer ordföranden i stiftelsen Veterinärhistoriska Museet, professor Göran Jönsson, att lämna information om arbetet med den pågående utvidgningen av museet.

Välkommen!
Styrelsen

Utfodringens betydelse för djurhälsan är uppenbar och ett viktigt område att studera även för veterinärer. Arbetet befrämjas av samverkan med t ex utfodringsrådgivare.

VAD KRÄVS FÖR EN SÅDAN UTVECKLING?

Att avsätta någon eller några veterinärer på varje station, eller att samarbeta över distriktsgränserna, kan vara en viktig förutsättning för att den förebyggande hälsovården ska kunna skötas på ett professionellt sätt. Vidare är en samverkan med den lokala husdjursföreningen och övriga aktörer, såsom utfodringsrådgivare, något som befrämjar arbetet.

En viktig förutsättning är att ha all tillgång på statistikuppgifter för att kunna få objektiva mått på produktionsresultat, celltal, fruktsamhet och djursjukdata.

De uppgifter som är värdefulla idag är framför allt Nyckeltal djurhälsa, Hälsopengen, Årsredovisningen, provmjölkningsredovisningen samt Vet@journal. Eftersom uppgifterna är lantbrukarens kan veterinären med bondens fullmakt få tillgång till dennes alla uppgifter, men ett annat system än dagens skulle kunna underlätta den processen.

En väg för att komma framåt kan vara att samla veterinärer med stort intresse för förebyggande hälsovård och låta dem utveckla arbetsmetoder som det går att enas kring. Det som krävs av de moderna koveterinärerna är i första hand tid, intresse, kommunikationsförmåga och ett bra nätverk. Kunskap och bra kunder kommer vartefter. Med bra iakttagelseförmåga, människokännedom, intresse och modet att inte omedelbart ha svar på alla frågor, kommer kompetensen av sig själv.

DISTRIKTSVETERINÄRERNAS VILJA

Att arbeta besättningsorienterat kräver ett stort personligt engagemang, och är en ny utmaning för veterinärkåren. Arbetet kräver intresse och förmåga att diskutera helhetslösningar på gårdsnivå, men är sannolikt en förutsättning för att veterinären ska kunna ha mer än en marginell roll i mjölkproduktionen.

Distriktsveterinärerna ser detta som ett prioriterat område och vill på olika sätt se till att underlätta för praktiserande distriktsveterinärer, gärna i samverkan med husdjursföreningarna, att arbeta förebyggande och besättningsorienterat.

***THOMAS SVENSSON,** , leg veterinär, distriktsveterinär, specialist i nötkreaturens sjukdomar, Jordbruksverket, 551 82 Jönköping.
JOHAN WALDNER, leg veterinär, veterinärkonsulent, specialist i nötkreaturens sjukdomar, Boehringer-Ingelheim Vetmedica, Strödamvej 52, DK-2100 Köpenhamn, Danmark.

Nu är det dags att rösta!

Mellan den 10 och 23 november pågår direktvalet i Sveriges Veterinärförbund då förbundsstyrelse, SVS-ordförande och fullmäktigedelegater för mandatperioden 2008–2009 ska utses genom röstning bland medlemmarna. Varje röstberättigad medlem bör alltså rösta!

Utnyttja din möjlighet att påverka förbundets utveckling!

Har du inte meddelat förbundskansliet din e-postadress så kan du göra det till office@svf.se. Röstning sker elektroniskt via länk i e-postmeddelande eller via veterinärförbundets hemsida:

- Den elektroniska röstningen är mycket enkel att göra. Gå bara in på hemsidan www.svf.se så finns det en direktlänk och enkla instruktioner som guidar dig igenom röstningen.
- Röstsedlar och svarskuvert samt tydliga röstningsinstruktioner skickas ut med post till de röstberättigade medlemmar som inte har meddelat e-postadress. Missa inte det i posten!

Nya utmaningar för veterinärt folkhälsoarbete

IVAR VÅGSHOLM, leg veterinär, laborator, PhD, Diplomate ECVPH och
MARIE ENGEL, leg veterinär, universitetslektor, VMD, Diplomate ECVPH.*

Veterinärer som jobbar med veterinärt folkhälsoarbete (Veterinary Public Health, VPH) har mycket att bidra med för att göra världen bättre. Men det krävs vilja till ledarskap och kommunikation, samt förmågan att jobba multidisciplinärt, slog den 6:e konferensen för European College for Veterinary Public Health fast.

ECVPH har som mål att veterinär kunskap ska komma till nytta för samhället, bland annat genom att utbilda europeiska specialister inom veterinärt folkhälsoarbete.

European College for Veterinary Public Health (ECVPH) hade sin 6:e konferens i Helsingfors 20–21 september 2007 med tema ”Defining the European VPH agenda to 2013” (www.ecvph.org). ECVPH är en del av den europeiska organisationen för specialisering inom veterinärmedicin och godkänner veterinärer som ”diplomates” inom veterinärt folkhälsoarbete. Det finns två subspecialiteter inom ECVPH, en för populationsmedicin och en för livsmedelsvetenskap.

ECVPH instiftades 2002 och har nu över 250 ”diplomates” från hela Europa. ECVPH har som mål att veterinär kunskap ska komma till nytta för samhället genom att godkänna utbildningsprogram för ”residents” samt examinera europeiska specialister inom veterinärt folkhälsoarbete.

Frågorna som diskuterades på konferensen inkluderade framtiden för veterinärt folkhälsoarbete: om fokus ska vara på akademisk meritering eller på problemlösning inom klinisk verksamhet, primärproduktion, näring och förvaltning. En positiv nyhet var att ett ömsesidigt godkännande av specialistutbildningen inom VPH mellan EU och USA/ Kanada snart borde vara möjlig.

DEFINITION AV VPH

Ett hinder för diskussionen om framtiden för VPH kan vara att det finns många olika definitioner för ”veterinary public health” eller ”veterinärt folkhälsoarbete”. Emellertid har sedan 2002 WHO, FAO och OIE gemensamt enats om den definition som lyder ”arbete för fysisk och mental hälsa och välbefinnande för människor genom förståelse och tillämpning av veterinärmedicin”.

PARADIGMSKIFTE INOM VPH

William Hueston, professor vid Center for Animal Health and Food Safety, ➤

FOTO: KRISTIN SVATOS

Utbrottet av mul- och klövsjuka i England 2001 (bilden) drabbade många näringar ekonomiskt, samtidigt som det medförde stora påfrestningar för människor på landsbygden.

➤ University of Minnesota, USA inledde med påståendet att VPH-ämnet står inför ett paradigmskifte där djurhälsofrågor länkas samman med folkhälso- och miljöfrågor. Till följd av detta behövs ett förnyat ledarskap inom VPH. Några insikter som nödvändiggör paradigmskiftet är:

– Man måste lära sig att tänka i system, se helheten i frågeställningen och följderna för alla som berörs (stakeholders) i stället för att bara hantera frågor inom sitt eget snäva område.

– Vi lever i en global värld. Livsmedelskedjorna är globala och smittämnen sprids globalt. Ett exempel är den globala spridningen av BSE genom handel med levande djur eller kött och benmjöl.

– Utformandet av handlingsplaner eller färdplaner för veterinärt folkhälsoarbete är en komplicerad syntes av vetenskap och politik.

– Konsekvenserna av utbrott av epizootier eller zoonoser är till stor grad ekonomiska och sociala. Så t ex drabbade utbrottet av mul- och klövsjuka i England 2001 många näringar ekonomiskt (t ex turistnäringen) samtidigt som den medförde stora inskränkningar och lidande för människor på landsbygden.

– Det finns ett behov att tänka om gällande hur epizootier ska bekämpas och att jobba proaktivt med profylax. Massavlivningar av djur anses inte längre vara acceptabelt av samhället.

– Miljöfaktorer och klimat är viktiga för hur och när smittor dyker upp och sprids. Två exempel är spridningen av West Nile-virus över hela Nordamerika på mindre än tio år och spridningen norrut av Blue tongue i Europa.

– Begreppet risk täcker mycket mer än sannolikhet och konsekvens. Det är centralt att förstå allmänhetens acceptans av risk.

– Det finns exempel på att integrerad övervakning och smittspårning fungerar väl, exempelvis PulseNet i USA där bakterieisolat jämförs i prov tagna från patienter och livsmedel.

ÖVERSPECIALISERING

En annan fråga var om den ökande specialiseringen inom små ämnesområden inom veterinärmedicinen enbart är av godo. Risken är att framtidens veterinärer kan mycket om lite och inget om det mesta. Konklusionen var att det behövs veterinärer inom VPH som har en bred förankring och är problemorienterade. Det vore bra om ”residency”-programmen blev mer inriktade på att lösa problem i samhället.

UTMANINGAR DE KOMMANDE ÅREN

Några utmaningar för VPH-arbetet framöver förutsades vara större fokus på ledarskap och kommunikation, för att kunna arbeta tillsammans med experter från många discipliner. Det dyker nu upp 2–4 nya sjukdomar årligen globalt och de flesta har djur som ursprung. En global övervakning behövs, som måste vara kopplad till en väl fungerande epidemiologisk analys för att upptäcka nya epidemier tidigt. En annan utmaning är att massavlivningar inte förefaller vara någon uthållig strategi för att hantera epizootier. Avlivning och destruktion av djur är ett slöseri med värdefullt animaliskt protein, och är inte politiskt acceptabelt. Framöver bör man jobba proaktivt istället för att hantera problemen först när de har vuxit sig stora.

Det är viktigt att det utbildas veterinärer med intresse för folkhälsoarbete

Var trygg med dina allergi patienter

- specifik HESKA Fc-receptor test
- komplett skandinaviskt allergiprogram
- hund, katt, häst
- vägledning från veterinär dermatolog

Dr. Baddaky® Europe AB www.drbaddaky.com

Foto: Evira/Veikko Somerpuro

Jaana Husu Kallio ansåg att veterinärer som jobbar inom VPH borde ha större självförtroende och se möjligheterna till samarbete med andra yrkesgrupper.

och att kolleger kan sadla om till VPH-arbete efter några års arbete inom andra områden. Vid antagningen till veterinärutbildningen bör det finnas platser reserverade för studenter som är inriktade på VPH-arbete. En möjlighet att fortbilda sig bör kunna erbjudas i form av en ”residency”, dvs tre års specialiseringsprogram, som leder fram till ECVPH-diplomate. Profilen för ”residency”-utbildningen bör vara inriktad på problemlösning, bred kunskap om VPH (epidemiologi, livsmedelssäkerhet, miljö och hälsa, riskanalys, sambanden mellan hälsa, ekonomi och välfärd) samt ledarskap och kommunikation. En spetsformulering från diskussionen var att profilen på ”Diplomate ECVPH” borde vara mer inriktad på näringsliv och förvaltning än akademisk meritering.

STÖRRE VETERINÄRT SJÄLVFÖRTROENDE

Jaana Husu Kallio, chef för det nya finska livsmedelssäkerhetsverket och innan dess vice generaldirektör vid EU-kommissionens generaldirektorat för hälsa och konsumentskydd (SANCO), summerade diskussionerna. Husu Kallio ansåg att veterinärer som jobbar inom VPH borde ha större självförtroende och se möjligheterna som öppnar sig vid samarbete med andra yrkesgrupper. Veterinärer som är rädda för konkurrens och agerar protektionistiskt har framtiden bakom sig. Om inte veterinärrollen följer med i tiden, kommer veterinären att bli alltmer irrelevant för VPH och veterinärens roll i samhället blir begränsad. Slutsatsen var att det behövs flera veterinärer som jobbar med VPH.

***IVAR VÅGSHOLM,** leg veterinär, laborator, PhD, Diplomate ECVPH, SVA, 751 89 Uppsala.
MARIE ENGEL, leg veterinär, universitetslektor, VMD, Diplomate ECVPH, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Box 7054, 750 07 Uppsala.

Hur förvarar och transporterar ni vacciner, mediciner och blod?

Dometic har lösningen för er. Genorn 30 års erfarenhet av medicinsk kyla erbjuder Dometic professionella kylskåp, frysar och transportboxar. Vi har allt från den enklaste 30-literskylskåpet upp till det mer avancerade blodbankskylskåpet.

Dometic DS600H och DS300H är helt tysta, kan placeras fristående, inbyggda eller vägg-upphängda och är utrustade med:

- Digital utvändig termometer
- Förvaringslådor och fack för bästa möjliga utnyttjande av utrymme.
- Manuell avfrostning
- Lås

Dometic DS 600H
Storlek: 592x486x494 mm
Volym: 53 liter

Dometic DS 300H
Storlek: 580x422x494 mm
Volym: 28 liter

För mer information besök www.dometic.se eller kontakta oss på
Tel 08-501 025 06 | info@dometic.se | www.dometic.se

Dometic MEDICAL SYSTEMS

NKVet diskuterade djurskydd på jubileumssymposium

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

NKVet (Nordisk kommitté för veterinärvetenskapligt samarbete) arrangerade sitt 21 symposium utanför Köpenhamn i slutet av september. Årets tema var "veterinärens roll i djurskyddsarbetet", och samtidigt passade NKVet på att fira 30-årsjubileum. I anknytning till symposiet anordnade också de nordiska veterinärförbunden en gemensam workshop om interaktion mellan veterinärmedicin och beteendevetenskap för djur.

Några av de svenska deltagarna under den inledande workshopen: Torsten Jakobsson och Linda Karlsson, båda med bakgrund i den f d Djurskyddsmyndigheten.

Det var många aktiviteter som väntade deltagarna i NKVets jubileumssymposium i KolleKolle utanför Köpenhamn, när veterinärer från alla de nordiska länderna samlades den 23–25 september.

En av orsakarna var att NKVet i år firar 30 år som samarbetsorgan i Norden. Hans Kindahl från SLU i Uppsala var den NKVet-företrädare som fick sammanfatta organisationens historik för symposiedeltagarna. Det hela började den 11 november 1977 med att ett förrättningsavtal för NKVet undertecknades (se faktaruta sid 30), men innan dess hade ett antal eldsjälar arbetat intensivt för att starta det nordiska samarbetet. Två av dessa var Ingmar Månsson och Hans-Jörgen Hansen från Sverige, och deras mål var ett ökat utbyte mellan veterinärer och forskare i de nordiska länderna. Länge var NKVet bara öppet för forskare, men 1995 arrangerades det första symposiet riktat till alla veterinärer i de nordiska länderna. Det ägde rum just i KolleKolle, vilket var en av orsakerna till valet av plats för årets symposium.

WORKSHOP OM BETEENDEPROBLEM

Innan NKVets aktiviteter drog igång ägde dock en förberedande workshop rum, anordnad av de nordiska veterinärförbundens fortbildningsgrupp. Gruppen har bildats för att samordna förbundens fortbildningsaktiviteter på nordisk nivå, och årets workshop var dess första gemensamma arrangemang. Under rubriken "Veterinärmedicin och beteendevetenskap för djur" diskuterades vilken roll veterinären ska ha för att lösa beteenderelaterade problem hos främst sällskapsdjur. I Sverige delegeras dessa uppgifter oftast till etologer, djurtränare, "djurpsykologer" eller andra icke veterinära yrkesgrupper. I Norge och Danmark däremot tar veterinären ett visst ansvar även för dessa frågor.

Problembeteenden innebär oftast att ett djurs beteende utgör ett problem för dess ägare. Eftersom ägaren blir missnöjd, blir beteendet snabbt också ett problem för djuret. Många av de oönskade beteenden som förekommer hos djur har veterinärmedicinska orsaker, varför veterinären egentligen borde lägga mer tid på att utreda dessa än vad som görs idag. Veterinärer borde vidareutbilda sig mer inom beteendesidan än vad som sker nu, tyckte workshopens 15-tal deltagare. I våra grannländer finns etablerade veterinära intresseorganisationer för beteendeproblem hos sällskapsdjur, t ex NAS (Norsk Atferdsgruppe for Selskapsdyr), medan Sverige inte har kommit lika långt.

Även om workshop som arbetsform

Ann Margret Grøndal från Norges Veterinärhögskola är ordförande i NKVet, och kunde glädjas åt fortsatt stöd från det Nordiska Ministerrådet.

kan vara något ostrukturerad, tyckte många av deltagarna att den nordiska interaktionen var värdefull och att man fått med sig nya idéer hem.

FORTSATT STÖD TILL NKVET

NKVets jubileum firades med ett särskilt högtidsprogram under söndagskvällen den 23 september, där förutom Hans Kindahl även Tryggvi Felixson från Nordiska Ministerrådet talade. Det Nordiska Ministerrådet har sedan NKVets start stöttat organisationen ekonomiskt. Felixson framhöll att samarbetet med NKVet är fortsatt viktigt för rådet, då man har samverkan inom primärproduktionen som ett prioriterat mål. Detta besked gladde bland andra Ann Margret Grøndal från Norges Veterinärhögskola, i hennes egenskap av ordförande för NKVet.

Först ut att tala under nästa dags symposium var David Fraser, professor i djurskydd vid University of British Columbia. Han konstaterade att det finns flera sätt att definiera god djurvälfärd, där de två vanligaste handlar om god djurhälsa och naturligt beteende. För att få en bred acceptans för att ett produktionssystem är djurvänligt, måste båda dessa aspekter uppfyllas, menade Fraser. Lika lite som friska hönor i trånga burar uppfattas som bra, gör frigående grisar med kraftig parasitbörda och mycket ledinflammationer det. I USA finns dock i princip inga djurskyddslagar alls, berättade han. Istället är det de multinationella företagens inköpsvillkor som styr produktionen. Om t ex Burger King plötsligt bestämmer sig för att bara köpa ägg från frigående besättningar, får detta ett snabbt och tydligt genomslag i hela äggbranschen.

MER FORSKNING OCH ENGAGEMANG

Jaana Husu-Kallio, veterinär, generaldirektör för det finska Livsmedelsverket och tidigare biträdande chef för EU-kommissionens DG Sanco, fortsatte dagen genom att belysa sambandet mellan djurskydd och djurhälsa. Hon efterlyste mera vetenskapliga bevis på sambanden mellan god välfärd och bättre hälsa hos djur. Detta får inte bara bli en dåligt underbyggd klyscha för intressegrupper, menade hon. Enligt Husu-Kallio är det forskarna som har bollen nu, utan mer kunskap ansåg hon det vara svårt att utveckla EUs djurskyddslagstiftning. Hon fick dock mothugg i denna fråga av mötesdeltagare som menade att det redan finns mycket kunskap som politikerna inte bryr sig om. Jaana Husu-Kallio tog till sig av argumentet och lovade framföra till EUs makthavare att man ska ta bättre hänsyn till befintligt vetande.

Enligt Jaana Husu-Kallio är det forskarna som har bollen nu, utan mer kunskap ansåg hon det vara svårt att utveckla EU:s djurskyddslagstiftning.

David Wilkins, veterinär från England och en legend inom djurskyddsarbete i Europa, fick i sitt föredrag frågan vad samhället förväntar sig av veterinären. När det gäller djurskydd är i många fall samhällets förväntningar högre än vad veterinären levererar, sade han beklagande. Wilkins såg dock många möjligheter för engagerade veterinärer att göra stora insatser på såväl lokal, regional, internationell som global nivå. Själv har han varit verksam på alla dessa plan, inte minst i sin nuvarande roll som veterinär chefrådgivare åt WSPA, World Society for the Protection of Animals. Veterinärens kunskaper om djurs behov och välfärd är unika och vi får inte vara rädda att använda dem, underströk han. Vi måste vara mer proaktiva, ställa fler frågor och göra klart att vi är villiga att engagera oss när djur far illa eller riskerar att göra det, poängterade David Wilkins.

AKTIVARE VETERINÄRER BEHÖVS

Från Norges Veterinärhögskola kom Adroaldo Jose Zanella, nytillträdd professor i djurskydd. Trots sin något ovanliga bakgrund som brasiliansk veterinär, hade han många tankar om djurskyddsundervisningen för veterinärstudenter i Norge.

Djurskyddsforskning är sällan integrerad i veterinära grundutbildningsprogram, konstaterade Jose Zanella. I Oslo åtgärdar man detta genom flera konkreta förändringar. Bland annat har man startat ett djurskyddslaboratorium, där ➤

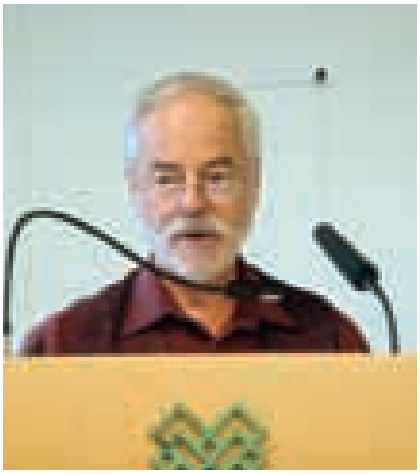

Om veterinärer i större omfattning börjar diagnostisera och behandla beteendeproblem hos djur, skulle det i sig leda till bättre djurvälfärd, bedömde Jan Ladewig.

man kan videoövervaka alla djur på klinikerna och därigenom utarbeta bättre stallmiljöer och effektivare smärtlindring. I samarbete med de kliniska lärarna håller Adroaldo Jose Zanella på att ta fram en smärtbedömningsmall, som ska hjälpa veterinärer och studenter att ge tillräcklig smärtlindring i olika situationer. Han ansåg att djurskydd är ett så viktigt ämne att det både bör integreras men även föreläsas separat i den veterinära grundutbildningen.

Från den danska veterinärfakulteten vid Köpenhamns universitet undrade Jan Ladewig, professor i djurskydd och etologi, om djur utsätts för för mycket eller för lite skydd. Överbeskyddade, övergödda sällskapshundar kan må lika dåligt som misskötta produktionsdjur, menade han. Här måste veterinären ta en aktivare roll för att peka ut problemen, ansåg Ladewig. Det är veterinären som har den professionella kunskapen att bedöma tecken på avvikelser från det normala hos djur, och veterinären är också bäst på att hantera djurägare. Om veterinärer i större omfattning börjar diagnostisera och behandla beteendeproblem hos djur, skulle det i sig leda till bättre djurvälfärd, bedömde han.

Varför läggs det ner så mycket forskning och behandlingsresurser på halta hästar, men väldigt lite på halta kycklingar, frågade Bo Algers.

TALARE FRÅN SVERIGE

Även Sverige fanns förstås representerat på talarlistan. Det var Harry Blokhuis och Bo Algers, båda professorer från SLU i Skara, som förde fram de svenska åsikterna.

Blokhuis är professor i etologi vid SLU i Skara, även om han fortfarande har uppdrag kvar vid sitt gamla universitet i Wageningen, Holland. Som huvudansvarig för EU-projektet Welfare Quality, handlade hans föredrag mycket

30 år i nordiska veterinärers tjänst, 1977–2007

En kort presentation av NKVet

NKVet, den nordiska kommittén för veterinärvetenskapligt samarbete, bildades i november 1977. De fem nordiska veterinärföreningarna kom då överens om gemensamma mål och procedurer. Ett samarbetsavtal och en förrättningsordning undertecknades den 11 november 1977. En överenskommelse slöts också med nordiskt kontaktorgan för jordbruksforskning (NKJ) om ekonomiskt stöd till NKVet.

NKVets mål är att stödja och stärka det vetenskapliga samarbetet mellan veterinärer och forskare i de nordiska länderna. NKVet verkar som ett vetenskapligt nätverk för forskare och forskarstuderande i de nordiska och baltiska länderna liksom i nordvästra Ryssland. NKVet försöker särskilt etablera och stärka gemensamma projekt vad gäller veterinära hygienfrågor, zoonotiska sjukdomar, miljöfrågor och kliniska frågeställningar som är av betydelse för veterinäryrket.

NKVet har framför allt fokuserat på att organisera och genomföra vetenskapliga symposier. Symposierna är öppna för alla intresserade och proceedings publiceras från mötena. Sedan 1995 har det officiella symposiespråket varit engelska. NKVet har också etablerat en ad hoc-grupp för etiska frågor.

KONTAKTA NKVET

NKVets nuvarande styrelse består av, från Danmark: Vibeke Dantzer och Vibeke Sørensen, från Finland: Tuula Honkanen-Buzalski och Terttu Katila, från Island: Thorsteinn Ólafsson, från Norge: Ann Margaret Grøndahl (ordförande) och Tore Tollersrud samt från Sverige: Anders Engvall och Hans Kindahl.

NKVets e-postadress är ola.nyberg@vetinst.no, eller kontakta en av styrelsemedlemmarna om du önskar information om NKVet.

HANS KINDAHL
ANDERS ENGVALL

om hur man förmedlar god välfärd inom animalieproduktionen till konsumenter. Welfare Quality-projektet har som mål att utveckla vetenskapligt baserade verktyg för att mäta djurs välfärd, och sedan omvandla dessa mått till information som är begriplig för konsumenten. Ett annat huvudmål i projektet är att förbättra välfärden hos lantbrukets djur genom praktiska, kunskapsbaserade och artspecifika strategier. Det finns redan prototyper till djurvälfärdsindex i några europeiska länder, men enligt Harry Blokhuis är dessa trubbiga och ibland missvisande. Hans projekt håller på att ta fram djurbaserade mått, som på ett mer rättvisande sätt kan bedöma djurens välfärdsstatus.

Som den andre Skara-professorn i talarstolen utdelade Bo Algers viss kritik mot veterinärkåren. Veterinärer fokuserar ofta på djurens fysiska hälsa men tycker inte det är lika viktigt med deras mentala hälsa, t ex möjligheten att utföra beteenden som de har hög motivation för, sade han. Lidande hos olika djurslag uppmärksammas också mycket olika av veterinärkåren, trots att problemen är lika för det enskilda djuret. Varför läggs det ner så mycket forskning och behandlingsresurser på halta hästar, men väldigt lite på halta kycklingar, frågade Algers. Veterinärens traditionella kunskaper måste fasas samman med biologens, för att uppnå en bättre förståelse för djurs beteende och mentala status. Den breda veterinära kompetensen behövs inte bara för diagnos och behandling av skador och sjukdomar. Veterinären måste också ta aktiv del i samhällsdebatten om inhysning och hantering av djur, var Bo Algers budskap. Det sker tyvärr sällan, fortsatte han. Om det finns problem i djurhållningen bör veterinären lyfta fram dem till allmän kännedom, inte gömma undan dem. Här finns möjlighet till förbättringar i veterinärers arbete med djurskydd, avslutade han.

Nästa NKVet-symposium äger rum i Finland 2008, och ska handla om parasitinfektioner hos djur mot bakgrund av klimatförändringarna. Liksom djurskyddstemat ligger detta rätt i tiden. Förhoppningsvis kan även nästa års sammankomst generera många tänkvärda slutsatser för mötesdeltagarna. ■

Kick-off för Jordbruksverkets djurskyddsverksamhet

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Den 3 oktober anordnade Jordbruksverket en djurskyddskonferens i Stockholm, för att samla åsikter från intressenter inom djurskyddsområdet och markera starten för sitt nygamla ansvarsområde. Under den mycket välbesökta konferensen framförde makthavare, forskare, handel och intresseorganisationer sina tankar om framtidens djurskydd.

Jordbruksverkets generaldirektör Mats Persson öppnade verkets djurskyddskonferens på Söder i Stockholm den 3 oktober.

”Alla” inom djurskydds-Sverige var på plats när Jordbruksverkets generaldirektör Mats Persson öppnade djurskyddskonferensen på Söder i Stockholm den 3 oktober.

Jordbruksminister Eskil Erlandsson gjorde en engagerad inledning på konferensen, men frågan är om inte klimatfrågan idag är den som är mest politiskt korrekt. Samma dag hade jordbruksministern med två ministerkolleger bjudit in till diskussion om klimatmärkning, som han snabbt gav sig iväg till efter sitt anförande. Bland konferensens deltagare fanns de som frågade sig om jordbruksministern kommer att prioritera klimatfrågan på bekostnad av djurskyddet. Ministern lovade visserligen att hans ambition är att bibehålla ett gott djurskydd i landet, och att Sverige ska fortsätta vara en föregångare i EU inom området. Vi ska inte sänka våra regler till EUs golvnivå, utan försöka höja unionens standard till vår egen, menade han. Samtidigt talade ministern mycket om konsumentmakt, att lita mer på branschprogram, regelförenklingar och om betydelsen av böndernas egenkontroll. Dessa viljeyttringar kunde tolkas som att staten vill minska sitt ansvar för djurskyddsarbetet och lägga över det på andra parter. Det var många av de församlade djurskyddsinspektörerna och länsveterinärerna som höjde sina ögonbryn när jordbruksministern deklarerade att ”alla djurägare i Sverige är rädda om sina djur”.

RISKBASERAD KONTROLL

Leif Denneberg, chefveterinär vid Jordbruksverket och ansvarig för verkets kommande avdelning för djurskydd och hälsa, redogjorde för hur man tänkt förändra verksamheten.

– Vi vill bland annat genom denna konferens göra en omvärldsanalys innan den nya organisationen drar igång, sade han. Verket har fått i uppdrag av jordbruksdepartementet att undersöka en övergång från detaljerade resursregler till funktionsregler och målstyrning med större flexibilitet. Mer funktionsregler kan utvecklas, men detaljerade regler inom djurskyddsområdet behövs även i ➤

Ministern sade sig ha en ambition att bibehålla ett gott djurskydd i landet, samtidigt som han talade om konsumentmakt, branschprogram, regelförenklingar och egenkontroll.

Djurskyddsarbetet ska genomsyra hela Jordbruksverket, och integreras med djurhälsofrågorna, sade Leif Denneberg.

framtiden, sade han. Offentlig kontroll bör bli mera riskbaserad, ansåg Denneberg, som ville se en fokusering i kontrollen på de djurägare som inte sköter sig. Djurskyddsindikatorer och välfärdsparametrar för en funktionskontroll behöver utvecklas för praktisk tillämpning, om de ska kunna användas på ett likriktat och rättssäkert sätt, sade han. Djurskyddsarbetet ska genomsyra hela Jordbruksverket, och integreras med djurhälsofrågorna. Detta profileras genom den nya ”avdelningen för djurskydd och hälsa” fr o m den 1 november, avslutade Denneberg.

SVERIGE FÅR TUNGT ANSVAR 2009

Andrea Gavinelli från EU-kommissionen lät närmast uppgiven, när han talade om problemen med att övertyga 27 ministrar i ministerrådet om skärpta djurskyddsdirektiv. EUs handlingsplan för bättre djurskydd finns, men frågan är vad som händer? Ett av löftena i handlingsplanen är att ett europeiskt center för skydd och välvärd hos djur ska inrättas. På en direkt fråga om konkreta detaljer för detta center, svarade Gavinelli att några planer fortfarande inte finns. Varken om vilken omfattning centret ska ha, vilket land det ska ligga i eller när det ska öppna. Han hoppades kunna lämna ett klart besked under 2009. Samma år (2009, när Sverige har ordförandeskapet i EU andra halvåret) förväntade sig Gavinelli också att Kommissionen ska lägga ett förslag till skärpning av djurtransportförordningen. Det blir uppenbarligen flera tunga djurskyddsfrågor som hamnar på Sveriges bord då.

FORSKNING OCH FÖRSÖKSDJUR

Linda Keeling, djurskyddsprofessor från SLU, filosoferade om hur forskningen kan förbättra djurskyddet. Hon nämnde t ex att djurskyddsinspektörernas utbildning kan bli bättre om den vetenskapliga grunden i undervisningen kan höjas. Vidare skulle riskbedömningen inom djurskyddskontrollen kunna bli säkrare om det fanns en mer vetenskapligt utprövad metod att bedöma och begränsa riskområden. Något som Linda Keeling efterfrågade var ett bättre utnyttjande av alla data som finns i myndigheternas arkiverade inspektionsrapporter. Här finns samlat mycket intressant vetenskaplig information som inte används idag, sade hon.

Astra Zenecas VD Jan Lundberg stod för nästa föredrag, som handlade om försöksdjur och djurskydd. Sjukvårdsbehovet i världen ökar konstant och därmed även behovet av försöksdjur för att pröva nya läkemedel, sade han. Astra Zeneca är dock noga med att arbeta efter de tre R:n när det gäller försöksdjursanvändning: reduce, refine and replace, påpekade Lundberg. Genom att förfina försöksplanering, metodutveckling etc, har antalet djur som används kunnat minskas eller djur kunnat bytas ut mot andra testmetoder.

Skräckscenariot är att Sverige om tio år har minskat regelverket så mycket att huvuddelen av de nationella djurskyddsreglerna avvecklats, sade Gunnela Ståhle.

FRAMTIDSSCENARIER

Från organisationen Djurskyddet Sverige framförde dess vice ordförande, Gunnela Ståhle, sina tankar om framtidens djurhållning. Skräckscenariot är att Sverige om tio år har minskat regelverket och den administrativa bördan för djurhållarna så mycket att huvuddelen av de nationella djurskyddsreglerna avvecklats, sade hon. Sveriges djurskyddsregelverk är i detta scenario anpassat till lågt ställda EU-direktiv, med starkt stöd av LRF, befarade Ståhle.

Vad Djurskyddet Sverige istället skulle vilja se om tio år är att Jordbruksverket som ansvarig djurskyddsmyndighet har fått tillräckligt med budgetmedel för en ytterligare förbättring av regelverket och för att kunna ge stöd till forskning och utveckling. Sverige har behållit principen att ha strängare regler än EUs minimidirektiv, hoppades Gunnela Ståhle. Jordbruksverket har med stöd från Jordbruksdepartementet utvecklat förprövningen så att den omfattar hela gården och smittskyddsaspekter. Fokus ligger på att man ska bygga för att undvika djurskydds- och djurhälsoproblem, fortsatte hon i sitt drömscenario. Regelverket för djurskydd har utvecklats. Där kunskap finns prövas funktionskrav, som alternativ till detaljregler men efter noggrann granskning, önskade Ståhle.

LRF VILL HA REGELFÖRENKLINGAR

Som avslutning klargjorde Helena Jonsson, ledamot av LRFs förbundsstyrelse, LRFs ambitioner och mål för djuromsorgen. Delvis bekräftade hon föregående talares oro för LRFs mål om färre och mindre detaljerade djurskyddsregler. LRFs uppfattning är att detaljerade regler inte är någon garanti för gott djurskydd, meddelade Jonsson. LRF arbetar för att djurskyddslagstiftningen ändras från dagens detaljreglering mot ökad användning av funktionskrav och ökad helhetssyn, fortsatte hon. Hon menade att samhället ska använda sina resurser där de gör mest nytta, och därför koncentrera djurskyddstillsynen till den lilla ”svans” av djurhållare som inte sköter sina djur på ett godtagbart sätt.

I den avslutande diskussionen frågade moderatorn Erika Bjerström vilka av

I paneldebatten framförde Louise Ungert (andra sittande från höger) att talet om konsumentmakt är nys, konsumenterna har i dag liten möjlighet att påverka djurhållningen.

dagens detaljkrav som LRF tycker är onödiga i djurskyddslagstiftningen. De exempel som Helena Jonsson då gav kunde direkt motbevisas som viktiga delar i lagstiftningen av närvarande djurskyddsinspektörer och länsveterinärer i publiken. De flesta (utom LRF) i panel och publik var kritiska till tanken att egenkontroll skulle ersätta samhällskontroll.

Louise Ungert, företrädare för konsumentföreningen Stockholm i panelen, var även skeptisk till en del av de andra politiska klyschorna.

– Konsumentmakt är nys, sade hon. De faktorer som påverkar djurhållningen i Sverige mest är lagstiftningen, handeln (dvs grossister, inte konsumenter) och intresseorganisationer i samverkan med media. Konsumenterna har nästan inget att gå efter utom priset, och är trötta på att leta och tyda märken, menade Ungert. Här måste grossister och handelskedjor ta ett större ansvar och börja ställa tuffare krav på producenterna, ansåg hon.

TRÄFFSÄKER SAMMANFATTNING

Leif Denneberg fick den inte helt avundsvärda uppgiften att sammanfatta dagens föredrag och diskussioner. På ett diplomatiskt sätt lyckades han dock sålla fram ett flertal punkter, där det hördes ett mummel av bifall från publiken när han presenterade dem.

Sverige ska inte sänka sin djurskyddsnivå, var något som alla var ense om. Sverige ska också vara en förebild för övriga EU, överensstämde även det med deltagarnas åsikter. Detaljreglerna i lagstiftningen kan inte tas bort, men kan kompletteras med funktionsregler när kunskapen att formulera säkra funktionsregler finns, var en slutsats som de flesta kunde ställa upp på. Att Jordbruksverket i sin nya organisation tänker integrera djurskydd och djurhälsa fanns det inga motstridiga uppfattningar om. Likaså höll alla med om att Jordbruksverket måste bli bättre på att starta en tidig dialog med näring och intresseorganisationer när nya föreskrifter ska tillskapas. Här lyftes den tidigare Djurskyddsmyndigheten fram som ett föredöme. Slutligen tyckte sig Leif Denneberg kunna utläsa en vilja från deltagarna att Jordbruksverket återkommande kallar till djurskyddskonferenser av det slag som anordnats nu. Även där fick han fullt medhåll från auditoriet. En önskan från flera deltagare var dock att även sällskapsdjuren skulle belysas på konferensen, vilket nästan inte alls skedde denna gång. ■

Snipp snapp snut, så är smärtan slut

Tolfedine® vet.
tolfenamsyra

Immediate pain relief

Ekonomisk behandling

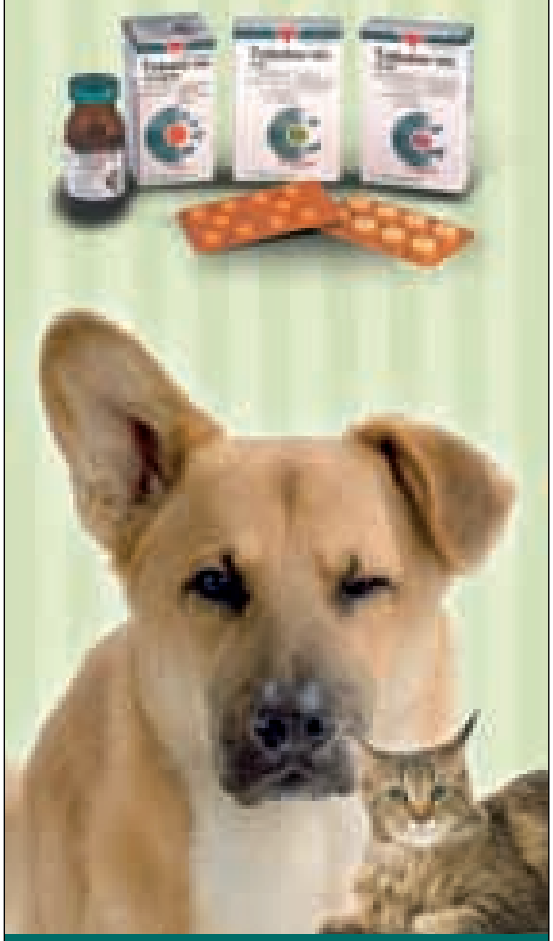

Vid förskrivning, se FASS vet.

VIAVET SCANDINAVIA

Box 9 • 265 21 Åstorp
Tel. 042-676 03 • Fax 042-676 04
E-post: viavet@telia.com
www.viavet-scandinavia.com

Vétoquinol

Banveterinärmöte i nygammal regi

Årets banveterinärmöte genomfördes den 13 september i Hästsportens hus på Solvalla. Mötet arrangerades av banveterinärernas nygamla arbetsgivare Jordbruksverket, i samarbete med Svenska Travsportens Centralförbund. Banveterinärer från landets trav- och galoppbanor var samlade för att informeras av Jordbruksverket och för att diskutera aktuella frågor.

Banveterinärerna vill återinföra vaccinationsobligatoriet mot hästinfluensa, på grund av det stora antalet travhästar i landet som insjuknade i influensa under förra året.

TÄVLINGSVETERINÄRUTREDNINGEN

För närvarande pågår en statlig utredning om hur ban- och tävlingsveterinärernas funktion och arbetssätt ska se ut i framtiden. Vissa förändringar kommer sannolikt att presenteras och det är viktigt att såväl ban- som tävlingsveterinärer aktivt deltar för att se till att våra möjligheter att bevaka djurskyddet för tävlande hästar inte försämras om nya rutiner och ändrade regelverk införs. Det är också viktigt att en förbättrad och regelbunden fort- och vidareutbildning kommer till stånd i det nya systemet.

ÅTERINFÖR VACCINATIONS-OBLIGATORIET

En viktig fråga som diskuterades var att verka för ett återinförande av vaccinationsobligatoriet mot hästinfluensa. Det är inte acceptabelt att svenska travhästar står ovaccinerade när ett obligatorium finns för övriga hästportgrenar i landet och för såväl trav- som ridhästar i så gott som alla övriga europeiska länder. Vid det senaste stora utbrottet av hästinfluensa under förra året insjuknade ett mycket stort antal travhästar i landet, flera med allvarliga symtom och två hästar till och med dog. Dessutom medförde utbrottet att ett stort antal travhästar i full tävlingskondition fick nedsatt prestationsförmåga under flera månader trots att de bara varit sjuka en kortare tid.

Erfarenheter har visat att ett gott vaccinationsskydd medför lindrigare symtom och att smittspridningen vid ett influensautbrott kan begränsas. Banveterinärerna vid mötet var eniga om att verka för att vaccinationsobligatoriet återinförs.

SPÖDRIVNING

Ett ständigt återkommande ämne vid banveterinärkonferenserna är spödrivningsfrågan. Fortfarande finns ett allt för stort antal fall där spödrivningen överskrider såväl travets reglemente som djurskyddslagens regelverk. Vissa åtgärder för att minska missbruket av körspö har införts inom travsporten. Ett förslag som mötesdeltagarna enades om var att travet bör se över möjligheten att förbjuda drivning med körspö i tvåårings-lopp. Galoppen har med framgång redan infört detta.

Det är dock uppenbart att åtgärderna så här långt inte är tillräckliga. Precis hemkommen från banveterinärmötet satte jag mig ner i tevefåtöljen för att titta på Åby Stora pris och fick ta del av en spödrivning på vinnaren som överskred såväl travets som djurskyddslagens regelverk. Bestraffningen blev fem dagars avstängning och 5 000 kronor i böter. Den totala vinstsumman för den aktuella hästen i loppet blev 1,2 miljoner kronor. Naturligtvis är detta oacceptabelt och måste rättas till!

BJÖRN SANDGREN
ordförande i banveterinärkommittén

PONNY-SKELETT TILL SALU

Något för Hästkliniken? Komplett monterat ponnyskelett på ställning från 1936. Prisidé 20 000:– eller högstbjudande.
Bilder kan skickas med e-post.

Susan Edlund, 070-314 90 46

Genetiska fynd kan minska hundsjukdomar

Forskare vid SLU och Uppsala universitet har nu hittat de mutationer som förklarar två egenskaper hos våra hundar: vita tecken som finns hos många olika raser samt rygghårkammen hos raserna rhodesian ridgeback och thai ridgeback. Problemet med båda dessa egenskaper är att de är associerade med en ökad risk för viss sjuklighet: hörselnedsättning hos vita hundar och dermoid sinus hos rhodesian ridgeback. Båda egenskaperna är enkelt nedärvda och förekomsten av sjukdomarna kan nu minskas genom avel. Resultaten presenteras i två artiklar i det senaste numret av den vetenskapliga tidskriften Nature Genetics.

– Genetikern är tillsammans med veterinären hundens bästa vän och de nya metoderna kan få mycket stor betydelse inom den praktiska hundaveln genom att minska förekomsten av ärftliga sjukdomar, säger Åke Hedhammar som tillsammans med Henrik von Euler ansvarar för den veterinärmedicinska aspekten.

Källa: Pressmeddelande från SLU den 1 oktober.

Rättelse av felaktig figurtext

I SVT nr 11 2007 publicerades en artikel med rubriken ”Histopatologiska fynd vid undersökning av preparat från svenska katter”. Tyvärr återkom samma figurtext två gånger under två olika figurer i artikeln. Texten under Figur 5 är korrekt, men beskrivningen av Figur 6, sidan 20, ska vara: ”FIGUR 6. *Tubulopapillärt karcinom. Tumören bildar tubulära-papillära strukturer i ett fibröst stroma. De nybildade cellerna är pleomorfa med stor, ljus och vakuolär kärna med 1–2 nukleoler Mitosfrekvensen är måttlig. HE-färgning.*”

JOHAN BECK-FRIIS
chefredaktör

Rättelse, TBE

En uppmärksam läsare har påpekat en felaktighet i ingressen till artikeln om ”TBE hos en tvåårig hund i Västra Götaland”, SVT nr 13/07, sidan 21. I ingressen står felaktigt att förkortningen ”TBE” betyder ”fästingburen hjärnhinneinflammation” på svenska. Rätt översättning av TBE är ”fästingburen hjärninflammation”.

Redaktionen beklagar felet.

Fattigdomsbekämpning, handel och smittsamma djursjukdomar

TEXT: CHRISTINA AROSENIUS

SIDA arrangerade i slutet av september ett seminarium för att belysa djursjukdomarnas betydelse för fattigdomsbekämpning och handel i u-länder. Framför allt fågelinfluensan utgör ett reellt hot mot småproducenter i utvecklingsländerna.

FOTO: LUDGER VORFELD

Fågelmarknad i Vietnam. Asien är en "hot spot" för utbrott av fågelinfluensa av flera skäl, bland annat för att man har öppna marknader för försäljning.

Under titeln "Fattigdomsbekämpning, handel och smittsamma djursjukdomar" inbjöd SIDA till ett öppet seminarium den 26 september. Tre föreläsare från tre internationella organisationer stod på talarlistan: generaldirektör Carlos Seré från International Livestock Research Institute i Kenya, Samuel Jutzi, chef för FAOs Animal Production and Health Division i Rom samt Alain Dehove från OIE i Paris. Ett 30-tal personer infann sig för att lyssna och delta i en avslutande diskussion.

Samtliga talare framhöll det stora samband som råder mellan handel, utbrott av smittsamma djursjukdomar och påverkan på världens fattiga. I de fattigare länderna är 30–50 procent av jordbruksekonomin baserad på djur. Många gånger berör det särskilt kvinnorna eftersom de ofta ansvarar för djuren, ofta i form av uppfödning av höns. Djuruppfödning är den del av jordbruksektorn som växer snabbast och också de produkter som har högst ekonomiskt värde i dessa länder.

MOTSTRIDIGA INTRESSEN

För att möta den ökande efterfrågan räknar man med att djurproduktionen i världen måste fördubblas till år 2020. Detta går stick i stäv med miljörörelsens synpunkter på djurens negativa inverkan på miljön, då djuren beskylls för ca 18 procent av jordens utsläpp av växthusgaser.

En mycket kostsam faktor i u-länderna är utbrott av smittsamma djursjukdomar. I Afrika söder om Sahara beräknas kostnaden ligga på två billioner USD och utgöra 24 procent av den minskade produktionen.

Den sjukdom som mest diskuterades denna dag var fågelinfluensan. Man har satsat mycket på att detektera och eliminera viruset vid de olika utbrotten, men det räcker inte. För att kunna bekämpa sjukdomen måste man också titta på andra faktorer, socio-ekonomiska, miljön och hur djuren hålls i olika komplexa system. All bekämpning kommer särskilt att påverka de små producenterna, men man tar i dagsläget inte mycket hänsyn till deras situation. Asien är en "hot spot" för utbrott av fågelinfluensa av flera skäl: fjäderfäproduktionen ökar och utgör 40 procent av köttkonsumtionen, djuren hålls i stor utsträckning frilevande i många hushåll och har därmed stor kontakt med vilda fåglar, och man har öppna marknader för försäljning.

SÅRBAR SMÅSKALIGHET

Dessa frilevande höns av många olika arter är också viktiga från genetisk synpunkt. Numera står endast två företag i ➤

➤ världen för leverans av genetiskt material till äggproduktion och fyra för broilerproduktionen, 40 procent av övriga fjäderfäraser i världen är utrotningshotade och världen riskerar att förlora viktigt genetiskt material.

Den största spridningsrisken för fågelinfluensa är handel, vilda fåglar bär troligen inte smittan i den utsträckning man fruktat. I Europa har kontrollprocedurerna visat sig fungera bra och man har snabbt kunnat stoppa ytterligare spridning från de första utbrotten. Men i Asien fungerar inte detta utan man har tvingats ta till dyrbara vaccinationer. De stora producenterna i Asien påverkas inte mycket, de har hög biosäkerhet, utan det är småskaliga producenter och mindre hushåll som drabbas hårdast. FAO försöker studera handels- och marknadskedjorna och införa hygienövervakning och striktare hanteringsregler som t ex att ett djur som tagits till en marknad aldrig får tas tillbaka till gården levande igen. Det är dock klart att dessa kontrollmetoder kommer att påverka de småskaliga producenterna avsevärt, de kommer att få sämre tillgång till den kommersiella marknaden.

ETT LAND RÄCKER FÖR NY EPIZOOTI

OIE hänvisade till olika rapporter som finns att hämta på deras hemsida om hur sjukdomsövervakning och bekämpning kan utföras. Det poängterades att veterinär service är en ”International Public Good”-verksamhet och alltså viktig. Ett enda land som missköter sig vad gäller hanteringen av smittsamma djursjukdomar kan utgöra en potentiell global risk. ■

ROYAL CANIN
VETERINARY DIET

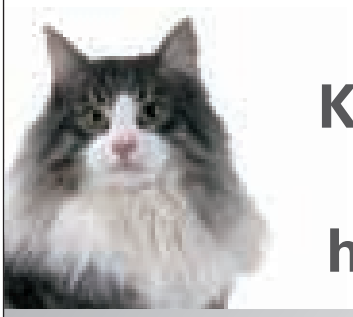

Komplett hud-program för hund och katt

HYPOALLERGENIC

SENSITIVITY CONTROL

SKIN SUPPORT

Vill du veta mer?
Kontakta oss på telefon 031-742 42 40 eller skriv till vet.info@royalcanin.se

Hundar sökes!
Mastocytom

En ny behandlingsmetod mot mastocytom prövas för närvarande. Studien befinner sig i avslutande fas och vi söker de sista hundarna för inklusion.

Har du möjlighet att remittera eller vill veta mer, vänligen kontakta Sara Emanuelsson
Tel: 018–50 54 40
sara.emanuelsson@oasmia.com

Studien är ett samarbete mellan SLU, veterinärkliniker i Sverige och Oasmia Pharmaceutical AB.
www.oasmia.com

SLU
oasmia

50-årsjubileum för 1957 års vet stud

Foto: Gunnel Friede

1957 års veterinärstudenter poserar framför Vennerholms byst utanför gamla aulan på Stutis, under årets 50-årsjubileum.

18 veterinärer av den årskull som skrevs in vid Kungliga Veterinärhögskolan 1957, firade i höst sitt 50-årsjubileum i Stockholm.

Helgen den 7–9 september 2007 firade årskursen 1957 vid Kungliga Veterinärhögskolan sitt 50-årsjubileum i Stockholm. Av de 30 förhoppningsfulla studenter som skrevs in 1957 återstår idag 20 kolleger, varav 18 kunde delta i jubileet tillsammans med anhöriga.

Den goda sammanhållningen i kursen illustreras av att vi träffats regelbundet vart femte år i olika landsändar för att fira. Denna gång var det särskilt högtidligt med ett nostalgiskt besök på gamla Stutis vid Albano och en likaledes nostalgisk bussresa via Experimentalfältet och gamla SVA genom Stockholm. Jubileumsmiddagen intogs på Ulla Winbladh på Djurgården under solenna former.

På gruppbilden framför Vennerholms byst utanför gamla aulan på Stutis ses från vänster till höger: Bengt Vilson, Eva Sandefelt, Sven Reiland, Erland Pääjärvi, Ulf Selander, Elisabeth Rennerfelt, Evy Rosman, Erik Enfors, Lars Welin, Margareta Pettersson, Gösta Jonsson, Margareta Malmkvist, Gunnar Nilsson, Gunnar Nordlöf, Toomas Reinvaldt, Ingvar Friede, Lennart Garmer och Nils Nilsson.

För årskursen
Sven Reiland

Klart vilka djurläkemedel som blir receptbelagda

Läkemedel till livsmedelsproducerande djur ska från och med i år som huvudregel vara receptbelagda, har Läkemedelsverket tidigare meddelat. Motivet är framför allt att förbättra säkerheten för konsumenterna när det gäller livsmedel från djur. Ett annat motiv är att minska risken för att parasiter och mikroorganismer ska utveckla resistens mot antibiotika och avmaskningsmedel.

Läkemedelsverket har nu bedömt de läkemedel för nötkreatur, får, gris och häst som idag är receptfria, och beslutat vilka som blir receptbelagda. Undantag har gjorts för läkemedel som vid receptfri försäljning inte medför några risker för konsumentsäkerheten eller resistensutveckling. Listan på aktuella läkemedel finns publicerad på Läkemedelsverkets hemsida (www.lakemedelsverket.se) och omfattar 24 preparat, nästan uteslutande antiparasitära medel avsedda för får, häst, nötkreatur och svin.

De nya receptreglerna började gälla den 15 oktober 2007.

SACO 60 år

Den 10 oktober fyllde SACO 60 år. På en mottagning i Stockholm uppvaktade närmare 750 företrädare för medlemsförbund, andra centralorganisationer, departement och myndigheter sextioåringen. Även veterinärförbundet hade en delegation på plats för att gratulera, och kunde konstatera att en av SACOs grundare 1947 faktiskt var veterinär (Sune Hydén). Under åren har ytterligare två veterinärer suttit i SACOs styrelse, nämligen Ingmar Månsson (1961–1968) och Pelle Bergström (1968–1973).

Mycket har hänt under de 60 åren av organiserad akademikersamverkan.

– SACO bestod från början av en liten elit i samhället. Idag är vi en väldigt mycket bredare organisation, som dessutom gått från stabilt manlig dominans med tyngdpunkt inom offentlig sektor till dagens kvinnliga medlemsmajoritet och en långt bredare spridning över hela arbetsmarknaden, säger Anna Ekström, som snart är inne på sitt sjunde år som SACOs ordförande.

Till det som också följer organisationen genom alla åren är yrkesfrågornas stora vikt. Kanske är yrkesfrågorna till och med de allra viktigaste för våra förbundsmedlemmar, viktigare än det rent fackliga, menar hon.

Den 7 november kl 17–19

ÅRSMÖTE i Slottsbiografen, Uppsala

Sveriges Veterinärförbunds medlemmar kallas till årsmöte som går av stapeln i Uppsala direkt före Veterinärkongressens ”get-together-party” på Stockholms Nation, och bara ett stenkast därifrån.

Tid: Onsdagen den 7 november, kl 17–19

Plats: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6, Uppsala (cirka 100 meter från lokalen för Veterinärkongressens ”get-together-party”)

Ni som inte haft möjlighet att komma tidigare år – passa på nu att i samband med årsmötet titta på denna kulturhistoriska lokal som är en av landets äldsta bevarade biografer. Det var här som Ingmar Bergman fick sina tidigaste intryck av film genom de matinéföreställningar han besökte som barn.

Några av punkterna vid årsmötet:

- Presentation av kandidaterna till förbundsstyrelsen och ordförande i SVS med möjlighet att ställa frågor om hur de vill påverka veterinärförbundets verksamhet
- Kungörelse av kandidaterna till fullmäktigevalet
- Val av förbundets valberedning

Vid årsmötet hålls också parentation.

Vi räknar med stor uppslutning när årsmötet nu enligt fullmäktiges önskan har återinförts!

Välkomna!
Förbundsstyrelsen

Mjuka golv bättre för kor i lösdrift

Husdjursagronom Evgenij Telezhenko, institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU i Skara, försvarade den 12 oktober sin avhandling för agronomie doktorsexamen med titeln "Effect of flooring system on locomotion comfort in dairy cows: aspects of gait, preference and claw condition". Opponent var Charles L Guard, Cornell University, USA.

disputationer

Mjölkkors rörelsefrihet är en viktig del av deras naturliga beteende och tillfredsställs av naturliga skäl bättre i lösdriftssystem än i uppbundna system. Även om kor i lösdriftstall har större möjlighet till fria rörelser än uppbundna kor, kan lösdrift innebära en större påfrestning på klövar och ben, varför utformningen av gångytorna är av största betydelse.

Större exponering för en undermålig miljö i form av snävt tilltagna rörelseytor, dålig hygien, hårda och halkiga golv kan bidra till större risk för skador på klövar och ben, med rörelsestörningar och hälta som följd. Avhandlingen har studerat effekten av olika golvsystem på mjölkkors rörelsemönster. Respondenten har också undersökt kornas preferens för olika golvtyper och golvens långsiktiga effekter på klövform och belastningsförhållanden mellan och inom klövarna.

Kornas rörelsemönster på mjuka gummimattor karakteriserades av naturligare rörelser än på halkigt betonggolv. Det liknade därmed rörelsemönstret på naturligt underlag utomhus. På gummimattor verkade halta kor inte halta så mycket, vilket tyder på att rörelserna gjorde mindre ont på mjukt underlag. Majoriteten av korna föredrog att stå och gå på gummimattor framför betonggolv, men hos halta kor var denna skillnad inte lika tydlig, förmodligen på grund av konkurrens att gå på det mjukare golvet från högre rankade, ohalta kor.

Ett golv som är hårt och samtidigt grovt, som gjutasfalt, ger bra friktion och minskar halkrisken, men sliter på klövarna. Om korna gick länge på sådana golv slets klövväggen och ändrades klövformen, med överbelastning av klövsulan och ökad risk för klövskador som följd.

Resultaten kan bli till nytta vid utformningen av ett väl fungerande lösdriftsstall med ett golvsystem som ger optimal rörelsekomfort, dvs möjlighet till och stimulans av fria naturliga rörelser med liten halkrisk samt förutsättningar för en god ben- och klövhälsa. ■

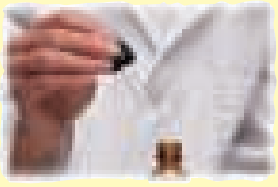
MYBAC VETTECH Laboratoriet
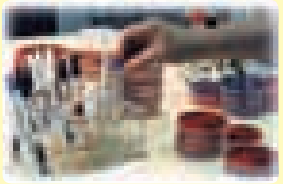

DITT LABORATORIEVAL

Klinisk veterinärmedicinsk mikrobiologi.

Swedac-ackrediterade undersökningar.

KONTAKTA OSS FÖR PRISLISTA, REMISSER, PORTOFRIA ADRESSLAPPAR OCH ÖVRIG INFORMATION.

MYBAC-VETTECH LABORATORIET AB, Tel: 08-55 635 625. Fax: 08-449 46 56. E-mail: vet@mybac-vettech.se. Hemsida: www.mybac-vettech.se

Försöksdjur behöver stora ytor

Husdjursagronom Elin Spangenberg, institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, försvarade fredagen den 26 oktober sin avhandling för agronomie doktorsexamen med titeln ”Housing laboratory dogs and rats – implications of physical and social activity”. Opponent var professor Timo Nevalainen, University of Kuopio, Finland.

disputationer

Standardburar visade sig vara sämre än burar i större storlek och med inredning, beträffande bland annat råttornas prestation i arbetsprov på klättermatta och aktivitet i beteendetest.

I Sverige användes 2005 ca 505 700 försöksdjur, varav 83 000 råttor och 1 200 hundar. Ett försöksdjurs liv tillbringas till största delen i hemburen. Den traditionella inhysningen har främst utformats för att möta ekonomiska och ergonomiska krav och djurens behov har kommit i andra hand. Hundar och råttor är sociala, aktiva och undersökande djur och hålls de på en liten yta begränsas dessa beteenden. Deras aktivitetsnivå påverkas av interaktioner med artfränder och/eller med miljön.

Avhandlingen har studerat om ökad fysisk och social aktivitet i hemmiljön påverkar djurens välfärd. Välfärdsaspek-

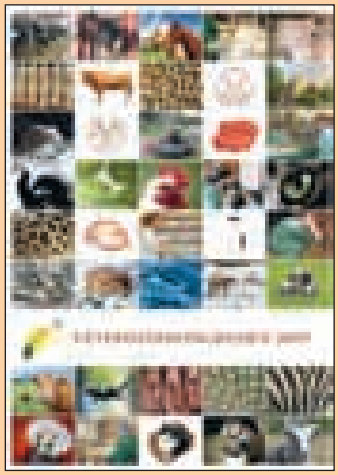

Kompendium VETERINÄRKONGRESSEN 2007

Kompendium, inklusive CD-skiva, med föredrag från 2007 års Veterinärkongress kan beställas från veterinärförbundets kansli.

Kompendiet kostar 520 kronor (inkl porto och moms) vid insättning på Sveriges Veterinärförbunds plusgiro 83 80-8. Ange på talongen ”Kompendium 2007”.

Beställning kan även ske per telefon 08-545 558 20 eller per e-post office@svf.se mot faktura.

ten fokuserades på vikten av att djuren kan känna att de har kontroll över situationen och utföra sina naturliga beteenden.

Hundar som hade daglig fri tillgång till en uterastgård visade sig öka sin aktivitet och frekvensen av aktiva beteenden jämfört med om de enbart fick vara inomhus. Hundarna visade individuella skillnader i utnyttjande av utemiljön, både i antal besök per dag och i tid.

Råttor visades öka sin spontana aktivitet i en större bur. Råttor som hölls i en stor lösdrift på golvet hade lägre kroppsvikt, ökad styrka och oxidativ kapacitet i muskler samt uppvisade fler aktiva beteenden. Råttor i grupper om fyra och åtta hade fler sociala interaktioner än de som hölls i par. De presterade också bättre i ett arbetsprov på rullmatta och visade ökad aktivitet och undersökande beteende i ett beteendetest än de som hölls i par.

Två grupper av råttor hölls i två alternativa burtyper med ökad volym och inredda med hyllor och stegar m m. De hade en ökad frekvens och variation av aktiva beteenden, bättre prestation i ett arbetsprov på klättermatta samt ökad aktivitet i ett beteendetest, jämfört med råttor i standardburar.

Sammanfattningsvis visade avhandlingen att både hundar och råttor utnyttjar den ökade ytan och de resurser som erbjuds dem. Resultatet blir en mer aktiv vardag för djuren i en varierad miljö som kan tillgodose individens behov. Därigenom förbättras deras fysiska och mentala hälsa och välfärd, vilket gör dem bättre förberedda för en försöksituation och resulterar i en djurmodell av högre kvalitet. ■

Framkallningsmaskin Optimax

Modell 1170-1-1000, i bra skick. 9 st röntgenplåtar 18x24 och 5 st 24x30 (4x100 röntgenfilm 24x30). En förstärkningsskärm 24x30, följer med. Pris: 25 000:–.

Telefon 0416-19148 eller email stallomma@telia.com

Noromectin vet pasta

ivermectin pasta 18,7mg/g mot rundmaskar och styngflugelarver hos häst. Dosspruta á 7,49g räcker till 700 kg häst

Samma spruta men med mer pasta

Nu till 700 kg häst

Naturligtvis till samma pris!

Helena Feuk - Lundahl
Manfield Farm

"Äntligen en spruta som passar mina händer och ett pris som passar min plånbok"

- Noromectin-sprutan har betydligt kortare grepp än andra ivermectinsprutor och passar alla händer
- Pastan är fri från smaktillsatser och dessutom vit så att eventuellt spill lätt kan upptäckas
- N-vet erbjuder hästägare vid behov gratis träck provsanalys
- Hållbarhet från produktionsdatum: 3 år
- Fr.o.m. 15 oktober -07 är alla förpackningsstorlekar av Noromectin vet pasta (1x, 2x, 10x och 50x) receptbelagda
- Kontakta N-vet för beställning av receptblock

Tel: 018 - 57 24 31 / 30
Fax: 018 - 57 24 32

N-vet LÄKEMEDEL

oktober 2007

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

Sinoventrikulär rytm, ca 20 slag/minut med avsaknad av p-våg.

DISKUSSION

Sinoventrikulär rytm innebär att komplexen genereras i sinusknutan och fortleds till kammaren utan att en p-våg bildas. Denna rytm är typisk för grav hyperkalemi. Ett annat tecken på grav hyperkalemi är den extremt långsamma hjärtfrekvensen. Grav hyperkalemi är direkt livshotande och kräver akut insatt behandling i form av snabb intravenös tillförsel av helst kaliumfri, natriuminnehållande vätska.

I en akut situation är det framför allt vätskemängden snarare än typen av vätska som är av betydelse för att häva dehydreringen och den prerenala uremin samt korrigera hyperkalemin. En kombination av snabbverkande insulin och glukos kan ges intravenöst för att snabbt föra in kalium i cellerna. Syrabaskorrigering är också viktig eftersom en acidos medför ett utbyte av vätejoner med kaliumjoner över cellmembranet. Denna hund behandlades akut med intravenös tillförsel av NaCl och Ringer med glukos och allmäntillståndet, hyperkalemin och den prerenala uremin normaliserades inom ett dygn. En senare utförd ACTH-stimulering bekräftade misstanken om Addisons sjukdom.

Uppföljande livslång behandling består av mineralkortikoiden Florinef och intermittent tillförsel av glukokortikoider.

Orsaken till hyperkalemi, dehydrering och prerenal uremi är vanligen Addisons sjukdom. Det är dock ovanligt att hyperkalemin hinner bli så grav innan hunden kommer under behandling.

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

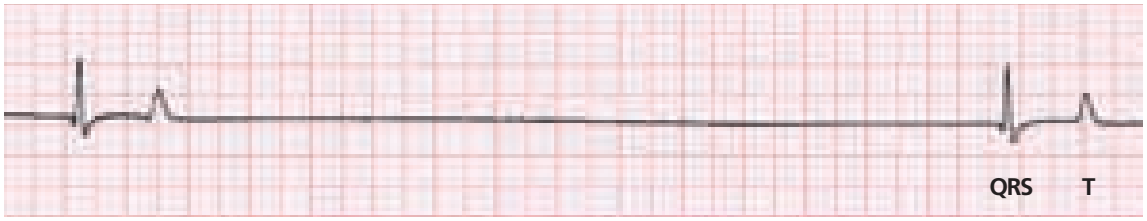

Figur 2. *Sinoventrikulär rytm, ca 20 slag/minut med avsaknad av p-våg. Komplexen genereras i sinusknutan och fortleds till kammaren utan att en p-våg bildas. Bilden är förminskad men motsvarar 18,5 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

Veterinärpraktik i Mjölby till salu!
En-mans smådjursklinik etablerad sedan 1980 säljes, alternativt säljes utrustning och patientregister.
Frågor besvaras av leg.vet.
Jan Szymanowski 070/5490926.

noterat

Trikiner funna i vildsvin

I mitten av september fann man trikiner i ett vildsvin som skjutits i Småland. Den 15 oktober meddelade SVA att trikiner påvisats i ännu ett skjutet vildsvin, den här gången från ett område i närheten av Kolmården, i Finnkärr, Kvarsebo. Djuret var en knappt ett år gammal gylta. Det undersökta köttet innehöll ca två trikinlarver per gram och artbestämning av larverna pågår.

Allt vildsvinskött som säljs eller ges bort måste testas för trikiner och SVA gör cirka 10 000 analyser från vildsvin varje år.

bokanmälan

Self-Assessment Colour Review of Feline Medicine

Bokförlaget Manson Publishing ger ut en serie veterinärmedicinsk litteratur, där läsaren i varje volym kan testa sina egna kunskaper och lära mer, genom ett antal fallbeskrivningar. En av de senare böckerna i serien har titeln ”Feline medicine” och är skriven av Andrew Sparkes och Sarah Caney.

Boken är uppbyggd på 225 beskrivningar av kliniska fall, illustrerade med numrerade bilder. Bilderna kan vara katter med olika symtom, röntgenbilder, organbilder, cytologisvar, laboratoriesvar, magnetresonansbilder m m. Varje fallbeskrivning innehåller integrerade frågeställningar som handlar om diagnos, differentialdiagnoser, behandling och profylax. Svar följer direkt efter varje fallbeskrivning. Det är korta och koncisa men ändå uttömmande svar. Ibland finns inte de korrekta, definitiva svaren till frågorna, men då ger författarna sina egna åsikter om hanteringen av fallet.

FAKTA

SELF-ASSESSMENT COLOUR REVIEW OF FELINE MEDICINE

FÖRFATTARE: Andrew Sparkes och Sarah Caney.

FÖRLAG: Manson Publishing Ltd.

ANTAL SIDOR: 240 sidor, rikligt illustrerade med färgbilder.

PRIS: 24,95 GB£ + porto vid köp från förlagets hemsida: www.manson-publishing.co.uk

ISBN-NUMMER: 978-1-84076-047-7.

Lättläst ”reminder”

Fördelarna med boken är många: den är liten (pocketformat) och tålig, lagom lång med sina 240 sidor, praktisk, trevligt upplagd och har ett alfabetiskt register kopplat till de numrerade bilderna. Vidare har boken bra bild- och papperskvalité, och mätenheterna anges både enligt amerikansk standard och enligt SI-systemet i laboratoriesvaren. Upplägget passar såväl studenter som kliniker och de som vidareutbildar sig.

”Self-Assessment Colour Review of Feline Medicine” är ett lättläst komplement till annan litteratur. Formatet, det pedagogiska tankesättet och de fina bilderna gör att boken blir trevlig och begriplig. Den passar som en ”reminder” för kattpraktikern, som säkert

många gånger även kan få en aha-upplevelse. Upplägget utgör ett roligt sätt att kontrollera sina egna kunskaper, samtidigt som man tar in nya.

Nackdelen med en bok som bygger på slumpvis utvalda fallbeskrivningar är att det hela tiden utvecklas nya diagnoser och behandlingsrutiner för katter. Informationen i denna typ av böcker kan därför snabbt bli inaktuell, och är aldrig heltäckande.

Bokens fördelar överväger dock, och den kan därför rekommenderas både till veterinärstuderande och till mer erfarna veterinärer.

ROSMARIE MÄHLER
leg veterinär, Hofors

läkemedel

■ Nedanstående uppgifter är hämtade från Läkemedelsverkets hemsida www.lakemedelsverket.se. Där kan Du söka efter utförligare information om läkemedlen. Ytterligare upplysningar finns även på www.fass.se.

Godkända läkemedel

Baycox Bovis vet, 50 mg/ml oral suspension, Rx

Datum för godkännande: 2007-08-31
Ombud: Bayer AB, Bayer Healthcare, Animal Health Division, Göteborg
ATC-kod: QP51A J01 (toltrazuril)

Ny produkt innehållande den i Sverige godkända substansen toltrazuril.

Godkända indikationer: Förebyggande av kliniska tecken på koccidios samt reduktion av koccidiossmitta hos uppstallade rekryteringskalvar i mjölkproducerande besättningar på gårdar med känd historik av koccidios orsakad av *Eimeria bovis* eller *Eimeria zuernii*.

Hållbarhet: 5 år

Förpackningar: Plastflaska, 250 ml, plastflaska, 1000 ml, plastflaska, 100 ml. Eventuellt kommer inte alla förpackningsstorlekar att marknadsföras.

Cepesedan vet, 10 mg/ml injektionsvätska, lösning för häst och nöt, Rx

Datum för godkännande: 2007-08-31

Ombud: Scanvet Eläinlääkkeet Oy, Parola, Finland

ATC-kod: QN05C M90 (detomidin)

Cepesedan vet är ett generikum till i Sverige godkända Domosedan vet (Orion Corporation).

Godkända indikationer: För sedering och viss smärtlindring av häst och nöt för att underlätta fysiska undersökningar och behandlingar, såsom mindre kirurgiska ingrepp.

Detomidin kan användas för: Undersökningar (t ex endoskopi, rektala och gynekologiska undersökningar, röntgen), mindre kirurgiska ingrepp (t ex behandling av sår, tandvård, behandling av senor, excision av hudtumörer, behandling av spenar) och

före behandling och medicinering (t ex magsond, skoning av häst).
För premedicinering inför administrering av injektions- eller inhalationsanestetika. Se avsnitt 4.5 före användning.

Hållbarhet: 3 år

Förpackningar: Injektionsflaska, glas 1x5 ml, injektionsflaska, glas 1x20 ml, injektionsflaska, glas 5x5 ml, injektionsflaska, glas 5x20 ml. Eventuellt kommer inte alla förpackningsstorlekar att marknadsföras.

Läkemedel godkända av Europeiska Kommissionen

Nobilis Influenza H7N, injektionsvätska, emulsion, Rx

Datum för godkännande: 2007-05-14
Innehavare av godkännande för försäljning: Intervet International BV, Boxmeer, Nederländerna

ATC-kod: QI01A A23 (aviärt influensavirusvaccin)

Den aktiva substansen avian influenza A/CK/Italy/473/99 strain (H7N1), inactivated H7 antigen ingår ej i något i Sverige tidigare godkänt veterinärläkemedel.

Godkända indikationer: För aktiv immunisering av höns och andfåglar mot fågelinfluensa typ A, subtyp H7N1. Effekten har bedömts på grundval av preliminära resultat hos höns och beigekindad and. Efter experimentell infektion hos höns påvisades reduktion av kliniska symtom, dödlighet, utsöndring och överföring av virus två veckor efter en vaccinationsdos. Efter experimentell infektion hos andfåglar påvisades reduktion av utsöndring och överföring av virus två veckor efter en vaccinationsdos. Fastän det inte har undersökts med just denna fågelinfluensavaccinstam så har studier genomförda med andra stammar visat att skyddande nivåer av serumantikroppstitrar förväntas finnas kvar hos höns i minst 12 månader efter administrering av två vaccindoser. Immunitetsdurationen hos andfåglar är inte känd.

Metacam för katt, 0,5 mg/ml oral suspension Rx

Datum för godkännande: 2007-04-20

Ombud: Boehringer Ingelheim Vetmedica, Malmö

ATC-kod: QM01A C06 (meloxikam)
Ny produkt innehållande den i Sverige godkända substansen meloxikam.

Godkända indikationer: Lindring av inflammation och smärta vid kroniska sjukdomar i muskler, leder och skelett.

Circovac, emulsion och suspension till injektionsvätska, emulsion, Rx

Datum för godkännande: 2007-06-21

Innehavare av godkännande för försäljning: Merial S.A.S., Lyon, Frankrike
ATC-kod: QI09A A07 (porcint circovirusvaccin)

Den aktiva substansen inaktiverat svincircovirus typ 2 (PCV2) ingår ej i något i Sverige tidigare godkänt veterinärläkemedel.

Godkända indikationer: Efter immunisering av gyltor och suggor: passiv immunisering av smågrisar via kolostrum för att reducera lesioner i lymfoid vävnad orsakade av PCV2-infektion och som ett hjälpmedel att reducera PCV2-associerad dödlighet. Immuniteten varar i upp till 5 veckor efter överföring av passiva antikroppar via kolostrum.

Prilactone 10 mg, 40 mg eller 80 mg tabletter, Rx

Datum för godkännande: 2007-06-20

Innehavare av godkännande för försäljning: Ceva Santé Animale, Libourne, Frankrike

ATC-kod: QC03D A01 (spironolakton)

Den aktiva substansen spironolakton ingår ej i något i Sverige tidigare godkänt veterinärläkemedel.

Godkända indikationer: Kronisk hjärtsvikt orsakad av klaffinsufficiens hos hund i kombination med standardterapi (inkluderande vid behov diuretika).

Suprelorin, 4,7 mg implantat Rx

Datum för godkännande: 2007-07-10 ➤

Veterinärklinik till salu

– belägen mitt i Stockholm.
Ring 0736170752!

SLU

Institutionen för Kliniska Vetenskaper (KV), SLU anordnar kurs i

ARTIFICIELL INSEMINATION, HÄST

Tid: 11–15 februari 2008 + praktikvecka vid utvalt stuteri

Målgrupp: Ansvarig veterinär vid stuteri med seminverksamhet
Sökanden bör ha minst 1 års yrkeserfarenhet.

Antal deltagare: 15 deltagare (minst 14). KV förbehåller sig rätten att välja ut kursdeltagare

Kursavgift: 11.400 kr (exkl. kostnader för praktikvecka samt mat och logi), moms tillkommer

Kursansvarig: Anne-Marie Dalin, tel 018-671948, Anne-Marie.Dalin@kv.slu.se

OBS! Ansökningar till kurserna skickas till
Birgitta Berner, Inst för KV, Avd för Reproduktion,
Box 7054, SLU, 750 07 Uppsala
e-mail: birgitta.berner@kv.slu.se, fax: 018-673545

Ansökan ska ha inkommit senast den 6 december 2007. I ansökan skall anges personnummer, år för avlagd examen, motiv för önskan att gå kursen, arbetsgivarens namn alternativt namn på egen firma.

➤ Innehavare av godkännande för försäljning: Cyton Biosciences Ltd, Bristol, Storbritannien

ATC-kod: QH01C A93 (deslorelin)

Den aktiva substansen deslorelin ingår ej i något i Sverige tidigare godkänt veterinärläkemedel.

Godkända indikationer: För framkallande av tillfällig ofruktsamhet hos friska, okastrerade, könsmogna hanhundar.

Nytt djurslag

Noroclav vet, 40 mg/10 mg tablett

Datum för godkännande: 2007-08-24

Ombud: N-vet AB, Uppsala

Djurslag utökas till att även omfatta katt.

Ändrad receptstatus

Nedanstående veterinärmedicinska läkemedel är receptbelagda från och med 15 oktober 2007. I vissa fall är enstaka förpackningar receptfria (se nedan).

Axilur vet, 2,5 % oral suspension

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Intervet AB, Danderyd

Axilur vet, 22 % granulat

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Intervet AB, Danderyd

Receptfri förpackning: Plastburk, 200 g

Axilur vet, 10 % oral suspension

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Intervet AB, Danderyd

Receptfri förpackning: Plastflaska, 50 ml

Axilur vet, 4 % oralt pulver

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Intervet AB, Danderyd

Axilur vet, 19 % oral pasta

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Intervet AB, Danderyd

Banminth vet, 44 % oral pasta

Datum för godkännande: 2007-09-21

Ombud: Orion Corporation, Orion Pharma Animal Health, Turku, Finland

Betala medlemsavgiften via autogiro

För att underlätta betalning av medlemsavgift till SVF kan anmälan om autogirobetalning göras. Blanketten Autogiroanmälan måste fyllas i. Den finns på hemsidan www.svf.se, under BLANKETTER och Rörande SVF. Du kan också kontakta kansliet, så sänder vi blanketten till dig. När vi fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen automatiskt att dras från ditt konto varje månad.

Banminth vet, 77 % oralt pulver
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Orion Corporation, Orion Pharma Animal Health, Turku, Finland

Bayticol vet, 10 mg/ml pour-on, lösning
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Bayer AB, Bayer Healthcare, Animal Health Division, Göteborg

Bimectin vet, 18,7 mg/g oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Ceva Vetpharma AB, Lund

Bisolvon vet, 1 % granulat
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Boehringer Ingelheim Vetmedica, Malmö

Cydectin vet, 18,9 mg/g oral gel
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Ceva Vetpharma AB, Lund

Eprinex pour-on vet, 5 mg/ml pour-on, lösning
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Merial Norden A/S, Skovlunde, Danmark

Equimax vet, oral gel för häst
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: ChemVet dk A/S, Silkeborg, Danmark

Eraquell vet, 18,7 mg/g oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: ChemVet dk A/S, Silkeborg, Danmark

Fyrantel vet, 40 % oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Ceva Vetpharma AB, Lund

Ivomec vet, 18,7 mg/g oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Merial Norden A/S, Skovlunde, Danmark

Noromectin vet, 18,7 mg/g oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: N-vet AB, Uppsala

Provid, 44 % oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Innehavare av godkännande för försäljning: Chanelle Pharmaceuticals Manufacturing Ltd, Loughrea, Irland

Rintal vet, 10 % granulat för svin, häst, nöt och får
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Bayer AB, Bayer Healthcare, Animal Health Division, Göteborg

Rintal vet, 10 % oral suspension för nöt, får och häst
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Bayer AB, Bayer Healthcare, Animal Health Division, Göteborg

Twinhip vet, 439 mg/g oral pasta
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: ScanimalHealth ApS, Pandrup, Danmark

Valbazen vet, 19 mg/ml oral suspension
Datum för godkännande: 2007-09-21
Ombud: Orion Corporation, Orion Pharma Animal Health, Turku, Finland

Zerofen vet, 4 % oralt pulver för svin
Datum för godkännande: 2007-09-21
Innehavare av godkännande för försäljning: Chanelle Pharmaceuticals Manufacturing Ltd, Loughrea, Irland

Stiftelsen Ivar och Elsa Sandbergs stipendiefond

Sällskapets för Veterinärmedicinsk Forskning styrelse ledigförklarar härmed stipendier ur Ivar och Elsa Sandbergs stipendiefond för livsmedelshygienisk forskning. Ändamålet med fonden är att främja vetenskaplig forskning inom livsmedelshygienens område eller inom områden som har direkt betydelse för livsmedel och livsmedelshygien.

Disponibelt belopp för årets utdelning är upp till 400 000:–. Notera att förvaltningsavgifter eller andra generella påslag inte beviljas med mer än högst 14 % (exkl. moms i förekommande fall).

Ansökan, i 8 exemplar, ställs till:
Styrelsen, Sällskapet för veterinärmedicinsk forskning,
c/o Björn Ekesten, Fröslunda Skrällinge, 749 62 Örsundsbro.
Ansökan skall ha **inkommit senast måndagen 10 december 2007**.

Ansökan skall vara på max 5 sidor och innehålla:
Bakgrund, Målsättning, Metoder, Arbetsplan och Budget för projektet. Ett kortfattat CV för huvudsökande skall bifogas.

Ytterligare upplysningar lämnas av Björn Ekesten på tel 018-6713 68, eller e-post bjorn.ekesten@kv.slu.se

Se även Sällskapets hemsida: www.vetmedforsk.se

LÄKEMEDELSVERKET
MEDICAL PRODUCTS AGENCY

LÄKEMEDELSMONOGRAFI FRÅN LÄKEMEDELSVERKET

Metacam – ny indikation

Metacam har nu även godkänts till katt med indikationen lindring av inflammation och smärta vid både akuta och kroniska sjukdomar i muskler och skelett.

SAMMANFATTNING

Metacam vet är en NSAID (non-steroidal anti-inflammatory drug) för veterinärt bruk, som innehåller meloxikam. Metacam finns godkänt i ett antal olika beredningsformer och för flera djurslag. En injektionsvätska finns sedan 2002 godkänd för katt i dosen 0,3 mg/kg med indikationen postoperativ smärtlindring. Det terapeutiska fönstret i katt är smalt och säkerheten för produkten ansågs tillfredsställande bara vid singelbehandling.

Nu har även en oral suspension på 0,5 mg/ml godkänts till katt med indikationen lindring av inflammation och smärta vid både akuta och kroniska sjukdomar i muskler och skelett. Underhållsdosen är 0,05 mg/kg/dag (med en inledande startdos på 0,1 mg/kg).

En liten experimentell pilotstudie med en uratkristallmodell (3 djur/grupp) visade att 0,1 mg/kg i underhållsdos gav god smärtlindring. Det största utslaget på en femgradig skala sågs vid cirka fyra timmar. Då var smärtintensiteten mätt med belastningstest i medeltal 2,0 i testgruppen och 3,8 i placebogruppen. I en uppföljande studie på åtta djur/grupp som behandlades med upp till 0,075 mg/kg var effekten inte lika tillfredsställande. Motsvarande utslag på skalan var 3,4 för placebo och 3,0 för testgrupperna (oberoende av dos). När ytan under kurvan (AUC) för hela mätperioden (30 timmar) jämfördes kunde man dock se att underhållsdoserna 0,05 och 0,075 mg/kg gav signifikant bättre effekt än placebo. Studiedesignen, där smärtan introducerades efter flera dagars läkemedelsbehandling, kan dock antas överestimera effektens storlek jämfört med vad som kan förväntas när behandling sker av ett djur som redan har smärta.

I en konfirmerande dubbelblind fältstudie med 125 katter jämfördes den rekommenderade dosen 0,05 mg/kg/dag (efter en inledande startdos på 0,1 mg/kg) med placebo. Djuren som inkluderades hade enligt protokollet kronisk smärta från rörelseapparaten. Behandlingstiden var fyra veckor och under denna tid förbättrades tillståndet i såväl test- som placebogrupp påtagligt. Den primära effektparametern mättes med en skala (0–16) sammansatt av fyra olika delparametrar (rörlighet, ställning, rörelsemönster och palpationsömhet). Skillnaderna mellan grupperna bedömdes som AUC över 28 dagar. Några skillnader mellan grupperna sågs inte utan resultatet i placebogruppen (255 skalenheter x dagar) var jämförbart med den i testgruppen (244 enheter). En post hoc-analys visade att för parametern palpationsömhet sågs något bättre effekt i testgruppen jämfört med placebo. Resultaten kan dock inte anses statistiskt säkerställda. Skillnaden var störst dag sju (52 % i testgruppen hade förbättrats minst en skalenhet [0–4] jämfört med 28 % i placebogruppen). Vid den slutgiltiga bedömningen dag 28 var skillnaden åtta procent (67 % för test- och 58 % för kontrollgrupp) och det var ingen skillnad i AUC över perioden.

En toleransstudie på unga, friska djur (sex i varje grupp) visar att doser upp till 0,5 mg/kg tolereras väl. I fältstudien noterades ingen ökad risk för biverkningar hos äldre katter men tidigare kända biverkningar antyder att risken för njursvikt vid behandling är betydligt större för katt än för andra djurslag. Några incidensberäkningar har inte kunnat göras eftersom bedömningen grundas på spontanrapportering och det är oklart hur många katter som behandlats. De flesta biverkningsrapporterna rörande katt kommer från USA och representerar användning utanför godkänd indikation, eftersom Metacam oral suspension där är kontraindicerad till katt.

I den övergripande nytta-risk-bedömningen drogs slutsatsen att Metacam oral suspension kan godkännas till katt för långtidsbehandling i dosen 0,05 mg/kg trots den osäkra effekten. Vid högre doser bedömdes risken för njursvikt och biverkningar från mag-tarmkanalen vara oacceptabelt hög.

LÄKEMEDELSVERKETS VÄRDERING

Godkännandet av Metacam 0,5 mg/ml oral suspension ska ses i ljuset av att det tidigare inte funnits något läkemedel godkänt för långtidsbehandling av smärta hos katt. Under utredningens gång har Läkemedelsverket påtalat brister i dokumentationen avseende såväl dosval som effekt och säkerhet. Förskrivningen bör mot den bakgrunden vara restriktiv och djurägarna bör uppmanas att noga observera djurens svar på behandlingen avseende såväl effekt som biverkningar.

Draxxin (tulatromycin)

Draxxin (tulatromycin) är en makrolid avsedd för behandling och förebyggande behandling av luftvägsinfektion hos svin. (Tryckt version: 2007;18(4)).

SAMMANFATTNING

Draxxin (tulatromycin) är en makrolid avsedd för behandling och förebyggande behandling av luftvägsinfektion hos svin orsakad av *Actinobacillus pleuropneumoniae, Pasteurella multocida* samt *Mycoplasma hyopneumoniae*, för behandling och förebyggande behandling av luftvägsinfektion orsakad av *Pasteurella haemolytica, Pasteurella multocida* samt *Hemophilus somnus* hos nötkreatur samt behandling av infektiös bovin keratokonjunktivit orsakad av *Moraxella bovis*.

Då läkemedlet elimineras mycket långsamt är engångsbehandling tillräcklig för att terapeutiska koncentrationer skall upprätthållas under den tid som krävs för avläkning. Denna egenskap gör samtidigt att karenstiden är lång för såväl svin (33 dagar) som nötkreatur (49 dagar). Dräktiga mjölkkor ska inte behandlas nära kalvningen och då MRL inte fastställts för mjölk ska preparatet inte användas till nötkreatur som producerar mjölk för humankonsumtion.

Kliniska studier har visat att effekten vad avser behandling av luftvägsinfektion hos nöt och svin, mätt som minskade kliniska symtom, är jämförbar med de preparat man använt som jämförelser i fältstudier.

I nötkreaturs- och svinbesättningar som drabbats av ett "utbrott" av luftvägssjukdom har man i fältstudier visat att förebyggande behandling av kliniskt friska djur som står i direktkontakt med sjuka individer minskar risken för insjuknande i viss utsträckning. För att minska risken för att förebyggande behandling inleds utan att ett utbrott av de för indikationen aktuella bakteriespecies föreligger skall förekomst av aktuella sjukdomsframkallande bakterier ha konstaterats i besättningen. Effektdurationen är cirka tre dagar, vilket innebär att den förebyggande effekten är kortvarig. Behandling av nötkreatur med infektiös keratokonjunktivit har god effekt.

Hos både nötkreatur och svin uppkommer ofta lokal smärta och en vävnadsreaktion vid injektionsplatsen och spår av denna kan identifieras histologiskt upp till 30 dagar efter injektion.

LÄKEMEDELSVERKETS VÄRDERING

Draxxin anses ha ett stort värde för behandling av bovin infektiös keratokonjunktivit på grund av att en behandling är tillräcklig och att ingen produkt finns registrerad för denna indikation.

Makrolider utgör i Sverige inte förstahandsval vid behandling av luftvägsinfektion hos svin och nöt och det faktum att makrolider har stor benägenhet att driva resistensutveckling innebär att produkten skall användas restriktivt vid dessa indikationer. Tulatromycins farmakokinetiska egenskaper gör att subterapeutiska koncentrationer förekommer under en relativt lång tid efter behandling.

Draxxin är det första läkemedlet med indikationen förebyggande behandling av luftvägsinfektion hos nötkreatur. Förutsatt att användningen ses som ett komplement till etablerade strategier för förebyggande sjukdomsbekämpning och att den används endast i samband med plötsliga sjukdomsutbrott (på grund av kort effektduration) kan produkten vara av värde som förebyggande behandling för såväl nötkreatur som svin.

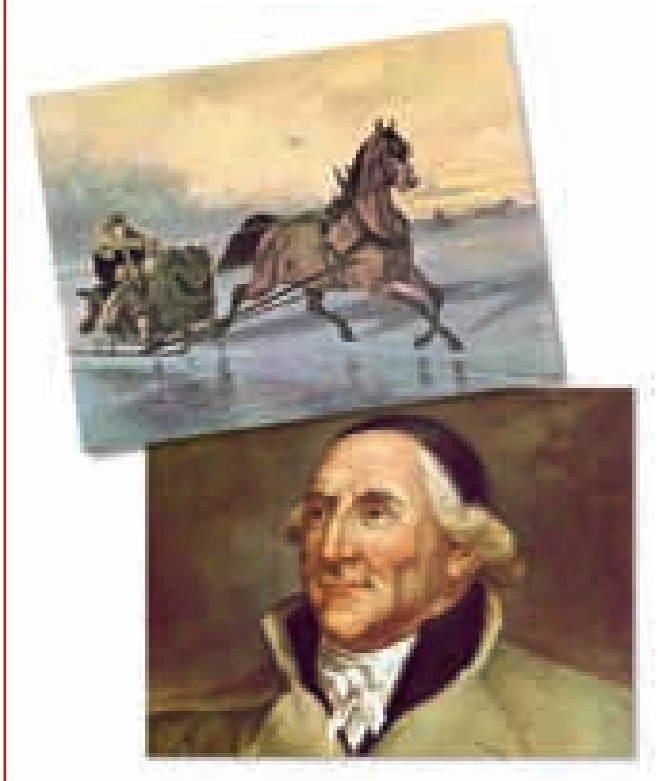

Julkort

MOTIV A

Julkort med motivet "Överdirektör S A Norling omkring 1840 på väg från Skara till Stockholm körande hingsten Sultan" säljes till förmån för förbundets fond för informationsverksamhet. Kortet finns med eller utan hälsningen "God Jul och Gott Nytt År", samt med engelsk text.

MOTIV B

Till förmån för förbundets understödsfond försäljes julkort med motiv av Petter Hernqvist (oljemålning av Per Krafft d y). Finns endast med text "God Jul och Gott Nytt År".

Julkorten beställes från
Sveriges Veterinärförbunds kansli, tel 08-545 558 20.
Korten kostar 3 kr/st + porto och moms

kongresser & kurser

Svenska

Nya

18–19/1 -08. Kurs i Intravenös anestesi och analgesi. Anestesi av geriatriska patienter arrangeras i Norrköping av Sällskapet för djuranestesi. Info: www.vetventilen.se
(se annons i denna tidning)

11–15/2 -08. Kurs i artificiell insemination, häst arrangeras av Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU. Info: Anne-Marie Dalin, tel: 018-67 19 48, Anne-Marie.Dalin@kv.slu.se
(se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007, Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org.
(SVT 1/07)

8–9/11 07. Veterinärkongressen 2007, Atrium Konferens i Uppsala. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund.
(Program SVT 4/07, SVT 12/07)

8–10/11 -07. Kurs i Wet Lab – Neurokirurgi, Halmstad. Arr: Jennyhill's Veterinärvård och Hästverksamhet i samarbete med Accesia AB.
(SVT 6/07)

14–16/11 -07. Kurs i Anestesiologi hund och katt, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB
(SVT 8–9/07)

21–23/11 -07. The Nordic Poultry Conference 2007, Uppsala. Arr: Svenska Ägg och Svensk Fågel. (SVT13/07)

23–24/11 -07. Kurs i Dermatologi, steg 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhus- ➤

Granskning av artiklar

Artiklar med vetenskapligt faktainnehåll som inkommer till Svensk Veterinärtidning granskas normalt före publiceringen. Granskningen avser artikelns saklighet och vetenskapliga uppläggning. Som regel anlitas ämnesföreträdare från Sveriges Lantbruksuniversitet eller SVA men även andra personer kan komma ifråga för olika specialområden. Redaktionen använder sig som regel inte av utländska granskare. Artiklar skrivna av svenska ämnesföreträdare utsätts endast för granskning av den vetenskapliga uppläggningen.

Redaktionen

Hästsjukhuset SKARA
ATG HÄSTKLINIKERNA AB

ATG Hästklinikerna bedriver hästsjukvård på 24 kliniker och ett djursjukhus i Sverige och vi utbildar också veterinärer till hästspecialister. Hos oss finns ca 50 veterinärer anställda och totalt arbetar 150 personer i företaget. Hästar av alla raser är välkomna. 2006 hade vi ca 60 000 besök och omsatte 130 miljoner kr. Vi satsar på kvalificerad hästsjukvård med kompetent personal och bra medicinsk utrustning.

Högre utbildningstjänst (residency) i kirurgi Hästsjukhuset Skara

ATG:s Hästsjukhus Skara avser att på sikt förstärka bemanningen i kirurgi.

Tjänsten är avsedd för en legitimerad veterinär med minst 2 års yrkeserfarenhet inom hästsjukvård som en högre utbildningstjänst i kirurgi (både kirurgisk diagnostik och behandling). Specialistkompetens i hästens sjukdomar är inget krav då denna kan ingå som ett delmål i utbildningsförloppet. Därutöver kommer det att ingå vanlig polikliniktjänstgöring och beredskap i tjänsten.

Du kommer att tjänstgöra och utbildas på Hästsjukhuset Skara och andra hästsjukhus såväl inom landet som utomlands under den 3-åriga utbildningstiden. Utbildningen innefattar även relaterade ämnen som medicin, patologi, anestesi och bilddiagnostik.

Den närmare utformningen av utbildningsinnehållet, som kommer att ligga inom ramarna för ett så kallat ECVS-residency (large animal surgery), kommer att läggas upp i samråd med dig. Målet med utbildningen är att uppnå ett ECVS-diplom i hästkirurgi. Därefter finns möjlighet till en fast placering som andrakirurg vid Hästsjukhuset Skara.

För närmare information om tjänsten kan du kontakta:
Klinikchef Nick Jansson, telefon: 0511-275 56
E-mail: nick.jansson@skara.nshorse.se

Ansökan inklusive meritlista och minst 3 referenser skickas före 15 december 2007 till:
Nick Jansson, Hästsjukhuset Skara, Gråbrödragatan 6,
532 31 Skara.

föreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

23–24/11 -07. Kurs i Blodtrycksmätning inom smådjursmedicinen, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 8–9/07)

23–24/11 -07. Kurs i Diagnosis and treatment of non-inflammatory alopecia in dogs. Dermatoses of the nails and the nose in dogs, Lund. Arr: SPUV. (SVT 10/07 + annons i detta nummer)

23–24/11 -07. 1st NOVOS Symposium,

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap (VH) söker

Doktorand i idisslarmedicin

Institutionen för kliniska vetenskaper

Projekt: Studier av riskfaktorer för förekomst av E.coli O157 H:7 (EHEC) i mjölkkobesättningar.

Sista ansökningsdag 27 november 2007.

Fullständig annons finns på **personal.slu.se/jobb**

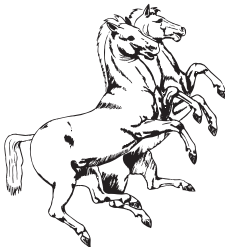

MÄLAREN HÄSTKLINIK

SIGTUNA OCH EDEBY

Är du intresserad av att arbeta som veterinär hos Mälaren Hästklinik AB?

Mälaren Hästklinik startades 1996 av nuvarande ägare och har sedan dess varit i konstant utveckling. På kliniken i Sigtuna tar vi årligen emot ca 7 000 hästar för både poliklinisk, medicinsk och kirurgisk utredning och behandling. Kliniken är godkänd för veterinär utbildning till specialistkompetens i hästens sjukdomar. Samtliga våra veterinärer utbildas kontinuerligt både internt och externt för att upprätthålla och utveckla sina intresseområden.

Under året som gått har vi gjort genomgripande upprustningar och investerat i modern diagnostisk utrustning med bl a MRI för stående sederad häst. Kliniken i Sigtuna utökas med ytterligare ett operationsrum för avancerad kirurgi med tillhörande intensivvårdsavdelning. Under hösten har vi utökat kapaciteten genom att erbjuda kvällsöppna måndagar och torsdagar.

I Hölö, utmed E4an mellan Södertälje och Nyköping, har vi etablerat en helt ny och modernt utrustad klinik. I nuvarande form har kliniken kapacitet att ta emot ca 3 000 hästar per år.

Vi söker veterinärer med erfarenhet av sporthästar vid både kliniken i Sigtuna och Hölö.

Är du intresserad sänder du ansökan så snart som möjligt till oss på adressen:
Mälaren Hästklinik, Hälgesta 1, 193 91 SIGTUNA.

Du är välkommen att ringa Arne Lindholm eller Bengt Ronéus, 08-592 540 10, för ytterligare information.

Helsingborg. Arr: Nordic Veterinary Orthopaedic Society. (SVT 6/07)

24–25/11 -07. Delkurs 3 i Hästtandvård, Klinikcentrum, SLU, Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 5/07)

3–4/12 -07. Kurs i Laparoskopi, diagnostik och kirurgi på hund. Arr: RGB Education, Djurdoktorn i Östergötland AB, Scandivet och Karl Storz. (SVT 10/07)

4–5/12 -07. Kurs i Röntgendiagnostik, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

31/1–1/2 -08. Kurs i Kiropraktik och fysioterapi i den kliniska hästsjukvården, Åre. Arr: SVS Hästsektion. (SVT 12/07)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

15–18/11 -07. 53rd Annual Congress of the German Small Animal Veterinary Association arrangeras i Berlin, Tyskland. Info: Kongress-FORUM, Bourtscheidstrasse 15a, D-50354 Huerth, Tyskland, tel: +49-2233-966709, fax: +49-2233-966782, www.kongress-forum.de

Tidigare publicerade

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007, Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org. (SVT 1/07)

7–11/11 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module I: Cervical, i närheten av München, Tyskland. (SVT 11/07)

19–30/11 -07. Kurs i Internal Medicine III, Utrecht, Nederländerna. (SVT 16/06)

22–24/11 -07. BCVA Congress, Glasgow, Skottland (SVT 8–9/07)

5–9/12 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module II: TL, i närheten av München, Tyskland. (SVT 11/07)

12–16/12 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module III: Cervical, Sittensen, Tyskland. (SVT 10/07)

Skriv gärna insändare och debattinlägg

till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

Djurkliniken i Skellefteå söker en smådjursintresserad veterinär

Vi är en väletablerad smådjursklinik med ca 7 000 patientbesök om året. Våra öppettider är vardagar 7.30–16.30, ibland har vi beredskap nattetid vid t ex valpningar.

Tillträde och övriga villkor enligt överenskommelse.

Intresserad?

Frågor besvaras av Gertrud Burman.

Välkommen med din ansökan!
e-mail. gertrud@gbdjurklinik.se
hemsida: www.gbdjurklinik.se

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Luleå – långtidsvikariat 100 % (dnr 06-10136/07)
Dingle – tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-10137/07)
Älmhult – tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-10138/07)
Gävle – långtidsvikariat 100 % (dnr 06-10145/07)

Fullständig annons finns på internet där det även går att finna korttidsvikariat och eventuellt ytterligare lediga anställningar:

www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 30 november 2007 om inget annat anges i annonsen.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

14–16/12 -07. Kurs i How to do Surgery Without Fear, Pakchong, Nakornratchisma, Thailand. (SVT 3/07)

28/1–1/2 -08. 10th Congress of World Equine Veterinary Association, Moskva, Ryssland. (SVT 10/07)

26–27/1 -08. Advanced Magnetic Resonance Imaging for Horses, Bonn, Tyskland. (SVT 12/07)

30/1–3/2 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module IV: Extremities, Sittensen, Tyskland. (SVT 10/07)

30/1–3/2 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module III: Sacropelvic, i närheten av München, Tyskland. (SVT 11/07)

4–5/2 -08. Equine Hoof Days, San José, Costa Rica. (SVT 12/07)

5–9/3 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module IV: Extremities, i närheten av München, Tyskland. (SVT 11/07)

12–16/3 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module V: Integrated, Sittensen, Tyskland. (SVT 10/07)

16–20/4 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module V: Integrated, i närheten av München, Tyskland. (SVT 11/07)

22–25/6 -08. 20th International Pig Veterinary Society Congress, Durban, Sydafrika. (SVT 11/07)

27–31/7 -08. World Veterinary Congress 2008, Vancouver, British Columbia, Kanada. (SVT 2/07)

20–25/8 -08. World Congress of WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

Hästkliniken Jägersro
ATG Hästklinikerna AB

ATG Hästklinikerna bedriver hästsjukvård på 24 kliniker och ett djursjukhus i Sverige och vi utbildar också veterinärer till hästspecialister. Hos oss finns ca 50 veterinärer anställda och totalt arbetar 150 personer i företaget. Hästar av alla raser är välkomna. 2006 hade vi ca 60 000 besök och omsatte 130 miljoner kr. Vi satsar på kvalificerad hästsjukvård med kompetent personal och bra medicinsk utrustning.

Klinikveterinär, heltid till ATG Hästklinik Jägersro, Malmö

Kliniken på Jägersro står inför en spännande expansion och utveckling, då vår nya tillbyggnad står klar senvåren 2008 med ytterligare poliklinisk avdelning, nya operationsfaciliteter, rullmatta, vårdavdelning och hovslageri. Ett generationsskifte sker samtidigt i personalgruppen. Vi söker därför en erfaren hästveterinär, som aktivt vill delta i uppbyggnaden av vår nya och toppmoderna hästklinik.

Ditt huvudsakliga arbetsfält blir inom polikliniken med fokus på hältdiagnostik med hjälp av ultraljudsscanning, digital röntgen och andra diagnostiska hjälpmedel, men kunskap och intresse för mindre kirurgiska ingrepp är också en fördel.

Du ska kunna arbeta självständigt, vara energisk och engagerad. Strävan efter både din egen och klinikens utveckling värderas högt, likaså din sociala kompetens. Med andra ord en ambitiös lagspelare med gott humör!

Specialistkompetens i hästens sjukdomar eller motsvarande fördjupning inom visst ämnesområde är en stor fördel.

Kliniken lägger stor vikt vid personlig dynamik och anda, och viker inte för nya utmaningar, vilket är både krävande och inspirerande. Vi arbetar i en trevlig, innovativ och kreativ atmosfär, med stor satsning på vidareutbildning, kunskapsutbyte och förmedling av nya rön.

Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av:
Klinikchef Palle Brink, e-post: palle.brink@jagersro.nshorse.se.

Din ansökan vill vi ha senast den 29 november 2007 till rekrytering@atg.se.

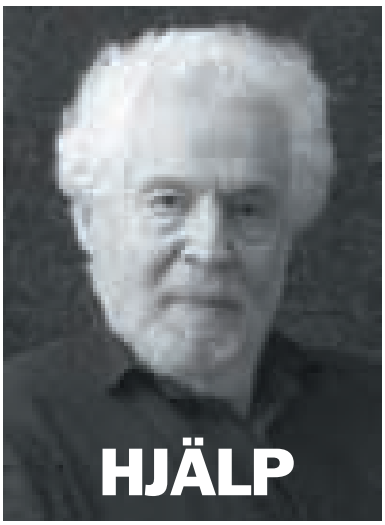

Vi som har Parkinsons sjukdom hoppas på forskningen. Forskningen hoppas på dig. Tack för ditt stöd.
Erland Josephson.
Parkinson Förbundet
PARKINSONFONDEN PG 90 07 94-9
www.parkinsonfonden.se

noterat

Nobelpris till försöksdjursforskare

Årets Nobelpris i medicin offentliggjordes den 8 oktober, och delas mellan Mario Capecchi, Martin Evans och Oliver Smithies för deras upptäckter av ”principer för att introducera specifika förändringar av gener i möss med användning av embryonala stamceller”.

Årets Nobelpristagare har gjort en serie grundläggande upptäckter om embryonala stamceller och DNA-rekombination i däggdjur. Upptäckterna har möjliggjort en ny och synnerligen kraftfull teknik – riktad genmodifiering i möss – som nu appliceras inom så gott som all biomedicinsk forskning, från grundforskning till utveckling av ny sjukdomsterapi.

Med riktad genmodifiering är det möjligt att framställa i princip vilken typ av DNA-modifiering som helst i musens arvsmassa. Forskare kan därigenom fastställa betydelsen av enskilda gener i hälsa och sjukdom. Tekniken har redan resulterat i mer än 500 djurmodeller för mänskliga sjukdomar, såsom hjärt-kärlsjukdomar, neurodegenerativa sjukdomar, diabetes och cancer.

Källa: Nobelkommittén den 8 oktober 2007.

Nya digitala kartor ska hindra djursmitta

För att bättre bekämpa smittsamma sjukdomsutbrott bland lantbrukets djur kommer Jordbruksverket från årsskiftet att börja använda en ny sorts informationsteknik, rapporterade SR Vetenskapsradion den 16 oktober.

För att minska lidandet hos djuren och kostnaderna vid utbrott av smittsamma djursjukdomar är det viktigt att snabbt få grepp om utbrottets omfattning. För det ändamålet har Jordbruksverket utvecklat ett så kallat geografiskt informationssystem (GIS), där olika uppgifter samlas in på en digital karta. Det är bland annat vägkartor, flygfoton, vindriktning, uppgifter om djuren på gårdarna och veterinärrapporter som kombineras för att man snabbt ska kunna se vilka gårdar som är drabbade, vilka som ligger i riskzonen, och även förbindelser – kontakter – mellan gårdar.

– Det kan vara att de delar maskinpark med någon annan lantbrukare eller mjölkbilar och djurtransporter som kommer och åker, säger Åsa Andersson på Jordbruksverkets strategienhet. Denna typ av kontaktuppgifter kan då läggas in och visualiseras på en karta. Fördelen är att man kan sprida samma data till många människor, dygnet runt, säger Åsa Andersson till Vetenskapsradion.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
PER JONSSON	0155-28 33 18
SUZANNE SANDQUIST	0480-551 81
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28
PETER ZAFF	070-216 69 80

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
Vice ordförande	
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Sekreterare	
URSULA WENNSTRÖM	070-942 62 58
Vice sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
KAJSA GUSTAVSSON	070-924 56 86
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Sekreterare	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Kassör	
JOHANNA ZWENSON	0705-22 04 90
Suppleant	
BJÖRN LINDEVALL	013-27 40 81

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
BIRGITTA LARSSON

THERESE EDSTRÖM
KARIN GRANATH
THOMAS MANSKE
BENGT RONÉUS
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
THOMAS MANSKE

Sekreterare
ANNA HELMER

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
BENGT RONÉUS

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
NASERSHA ARZOOMAND

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
LOTTA MÖLLER

Stutisminnen

Ill: Karin Åström Bengtsson

Det är roligt att prata Stutisminnen med Moster. Visserligen är det nästan tre decennier och sju mil mellan våra minnen, tids- respektive avståndsmässigt, men de gemensamma nämnarna finns där. En del lärare delade vi faktiskt och många av mina studiekamrater var barn till hennes. Moster studerade de kliniska ämnena vid gamla Stutis på Albano, likt sina finska kurskamrater fick hon slutföra sin finska veterinärutbildning utomlands; Finland fick sin egen veterinärhögskola först på 1960-talet.

Mosters första station blev hundkirurgen och första praktiken blev att vara assistent vid en benoperation. Osteokondros i armbågsled. Dagens kirurg var känd för sin besvärliga sydsvenska dialekt (Moster kom senare underfund med att även många infödda svenskar hade svårt att tyda honom). Äldrekursarna delade generöst ut goda råd: ”Lyssna på nyckelorden pang, pong och skos; pang betyder peang, pong betyder tampong (torka blod) och bry dig inte om skos, det är för narkospassaren och betyder kolla narkosdjupet. Och gas betyder inte narkosgas utan gasväv”.

Operationen började och allt flöt bra, det visade sig dock vara besvärligt att hitta den lösa benbiten så det hela drog ut på tiden. Plötsligt kom kirurgens nästa order: ”torka näsan!”. Moster stelnade till; hade hon hört rätt? Kirurgens munskydd var, just precis, munskydd som täckte munnen men inte näsan och nog fanns det väl en droppe snor på nästippen som absolut inte fick hamna i operationssåret. Å ena sidan, gällde kirurgens önskan något helt annat och hon snöt näsan på honom, skulle hon sannolikt bli hånad av sina kurskamrater en lång tid framöver. Det hade sina fördelar att vara den ensamma tjejen på kursen, det fanns gott om hjälpsamma herrar (den som hjälpte henne med hästskosmidet blev senare hennes äkta make), å andra sidan var det en klar nackdel att man hade killarnas ögon på sig. Det gällde att passa sig för att inte göra bort sig.

Moster såg sig omkring i operationssalen. Bredvid instrumentbordet fanns ett bord med en bunt av cellstoff för torkning av blod (vi pratar om slutet av 1940-talet). Hon greppade resolut halva högen och räckte fram åt kirurgen, som tacksamt tog de översta bladen och snöt sig högljutt. Operationen kunde fortsätta. Bakom sitt munskydd log Moster nöjt.

Ritva Krokfors Wretemark

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i oktober 2007

Catherine Gautschi, Muri, Schweiz, 70 år den 2/12
Göran Sandh, Uppsala, 60 år den 4/12
Katarina Ehrensvärd-Backebjörk, Boden, 50 år den 4/12
Elisabeth Persson, Almunge, 50 år den 8/12
Ingela Lindersson, Vingåker, 50 år den 14/12
Inger Piscator, Tierp, 60 år den 15/12
Ann-Christin Heinonen, Västra Frölunda, 50 år den 15/12
Sigvard Gabrielson, Vaggeryd, 75 år den 16/12
Eva Lundell, Rimbo, 60 år den 16/12
Mona-Lisa Dahlbom Wiedel, Trelleborg, 50 år den 16/12
Eva Dovner, Sundsvall, 50 år den 17/12
Michael von Holten, Höllviken, 50 år den 18/12
Jan Danielsson, Gnesta, 60 år den 21/12
Christer Nälser, Borlänge, 60 år den 30/12

Djurkliniken Roslagstull

KLINIKVETERINÄR SÖKES

Djurkliniken Roslagstull ligger centralt i Stockholm. Vi har ca 12 000 besök årligen, varav 50% utgörs av hund och katt och 50% av exotiska sällskapsdjur. Kliniken är välutrustad med röntgen, ultraljud, fiberoptik, litet laboratorium samt operationsavdelning. Vår målsättning är att erbjuda kvalitativ djursjukvård med personlig service.

Vi söker nu en veterinär med intresse av hund och katt samt kanin och gnagare för en heltidsanställning. Vi kan erbjuda dig att hamna i ett trivsamt gäng om 5 veterinärer och 12 TA med relativt flexibla arbetstider och goda anställningsvillkor.

För ytterligare information kontakta:
Constantin Strömbäck, 08-673 31 09 eller 070-634 02 24.

Välkommen att skicka din ansökan senast den 1 januari till:
Constantin Strömbäck
Djurkliniken Roslagstull
Valhallavägen 12 A
114 22 Stockholm

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: ***info@exponera.net***

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2007			SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL	
1	23	JANUARI	3	JANUARI
2	13	FEBRUARI	23	JANUARI
3	6	MARS	13	FEBRUARI
4	27	MARS	6	MARS
5	18	APRIL	26	MARS
6	9	MAJ	19	APRIL
7	5	JUNI	9	MAJ
8–9	28	JUNI	4	JUNI
10	14	AUGUSTI	24	JULI
11	4	SEPTEMBER	14	AUGUSTI
12	25	SEPTEMBER	4	SEPTEMBER
13	16	OKTOBER	25	SEPTEMBER
14	6	NOVEMBER	16	OKTOBER
15	27	NOVEMBER	6	NOVEMBER
16	18	DECEMBER	27	NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR:
En vecka före senaste dag för annonsmaterial. Mer information finns på www.svf.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2007
Sverige: 1 110 kronor + moms.*
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i förbundet har 250 kronor i rabatt*

FACKPRESSUPPLAGA 2006 – 3 000 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*